

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:

ΕΛΛΑΔΑ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΟΔΟΥ 2012–2013

Αθανάσιος Πρίφτης, ανεξάρτητο ερευνητή
Πρώτη Έκθεση Προόδου
[First Progress Report]

Open
Government
Partnership

INDEPENDENT
REPORTING MECHANISM

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:

ΕΛΛΑΔΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΟΔΟΥ 2012-13

EXECUTIVE SUMMARY: GREECE.....	2
ΣΥΝΟΨΗ ΕΚΘΕΣΗΣ: ΕΛΛΑΔΑ.....	8
I ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	19
II Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ.....	23
III Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ....	25
IV Η ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ	27
1. ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ.....	29
1.1. ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΠΟΥ ΔΙΕΡΧΟΝΤΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ, ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ.....	29
1.2. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ.....	31
2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΡΩΝ.....	33
2.1 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ.....	33
2.2 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΡΩΝ (ENTERPRISE RESOURCE PLANNING, ERP)	35
2.3 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ (HUMAN RESOURCES MANAGEMENT, HRMS)	37
3 ΑΝΟΙΚΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ	39
3.1 ΑΝΟΙΚΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΤΙΜΩΝ	39
3.2 ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΚΡΑΤΙΚΑ ΓΕΩ-ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΕΠΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ	41
3.3 ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	43
4 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ	47

4.1	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ.....	47
4.2	ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ	49
4.3	ΑΝΟΙΚΤΗ, ΔΙΑΦΑΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΗΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ	51
V	ΕΚΘΕΣΗ ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	53
VI	ΒΛΕΠΟΝΤΑΣ ΜΠΡΟΣΤΑ	55
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	59

EXECUTIVE SUMMARY

INDEPENDENT REPORTING MECHANISM (IRM): GREECE PROGRESS REPORT 2012-2013

The Greek action plan was a learning experience around ambition, ownership and participatory process. While the government has recommitted to OGP aims, it must concretely implement its most relevant goals. To achieve sustainable results, Greece must work more effectively towards transparency with its stakeholders.

The Open Government Partnership (OGP) is a voluntary international initiative that aims to secure commitments from governments to their citizenry to promote transparency, empower citizens, fight corruption, and harness new technologies to strengthen governance. The Independent Reporting Mechanism (IRM) carries out a biannual review of the activities of each OGP participating country's activities.

Greece officially began participating in OGP in November 2011 when Giannis Ragousis, Minister for the Interior, Decentralization, and E-Governance, announced Greece's plan to join. This report covers the implementation period from that time until 30 December 2012.

At the centre of Greece's OGP initiative is the Administrative Reform and E-Government Ministry, but other key government ministries are involved, including the National Centre for Public Administration and Local Government; the Ministry of Competitiveness and Development; the Ministry of Environment, Energy, and Climate Change; the National Cadastre and Mapping Agency S.A.; and the Information Technology Development Service. Additionally, stakeholders from civil society organisations (CSOs), academia, and the business sector contribute significantly to OGP action plan aims.

OGP PROCESS

Countries participating in OGP follow a process for consultation during development of their OGP action plan and during implementation.

Key public administrators met in person to shape the initial OGP action plan. Due to the affairs of State at the time of discussions, no consultations took place. Currently, however, OGP action plan development allows for open online discussions, which act as an ongoing exchange platform for stakeholders. The September 2013 online discussion on the action plan restructure yielded 258 comments, covering all themes and commitments.

The government published its self-assessment on the consultation government portal, an important step that showed recommitment to OGP. While the government's self-assessment report does not directly confront challenges in the implementation of action plans commitments, it does describes developments on all current commitments. However, the government must address two significant shortcomings in its current OGP action plan: (1) commitments that do not fit OGP goals and (2) issues surrounding effective access to public information, existing transparency mechanisms, and concrete policy implementation for open data.

This report was prepared by Athanasios Priftis, an independent researcher.

AT A GLANCE

MEMBER SINCE: 2011
NUMBER OF COMMITMENTS: 11

LEVEL OF COMPLETION

COMPLETED:	1 of 11
SUBSTANTIAL:	1 of 11
LIMITED:	7 of 11
NOT STARTED:	2 of 11

TIMING

ON SCHEDULE:	7 of 11
--------------	---------

COMMITMENT EMPHASIS

ACCESS TO INFORMATION:	5 of 11
CIVIC PARTICIPATION:	2 of 11
ACCOUNTABILITY:	4 of 11
TECH & INNOVATION FOR TRANSPARENCY & ACCOUNTABILITY:	0 of 11
NONE:	3 of 11

NUMBER OF COMMITMENTS THAT WERE:

CLEARLY RELEVANT TO AN OGP VALUE:	8 of 11
OF SIGNIFICANT POTENTIAL IMPACT:	3 of 11
SUBSTANTIALLY OR COMPLETELY IMPLEMENTED:	2 of 11

ALL THREE (★): 1 of 11

COMMITMENT IMPLEMENTATION

As part of OGP, countries are required to make an action plan with two-year commitments. Table 1 summarises each commitment, its level of completion, its ambition, whether it falls within Greece's planned schedule, and the next steps for the commitment in future OGP action plans. Greece's plan covered a wide variety of sectors but had few ambitious commitments, as evidenced below.

Table 1 | Assessment of Progress by Commitment

COMMITMENT SHORT NAME	POTENTIAL IMPACT				LEVEL OF COMPLETION				TIMING	NEXT STEPS
	NONE	MINOR	MODERATE	TRANSFORMATIVE	NOT STARTED	LIMITED	SUBSTANTIAL	COMPLETE		
★ COMMITMENT IS CLEARLY RELEVANT TO OGP VALUES AS WRITTEN, HAS SIGNIFICANT POTENTIAL IMPACT, AND IS SUBSTANTIALLY OR COMPLETELY IMPLEMENTED.										
BOOST PUBLIC ENGAGEMENT										
1.1 Increase Number of Legislative Acts Going through Online Deliberation –Double the number (percentage) of legislative acts that will go through this process and increase public engagement and feedback.									Behind schedule	New commitment building on existing implementation
1.2 Capitalize on Citizen Comments and Suggestions –Develop an audit trail that documents how citizens' and organisations' comments are processed and how the criteria for evaluating the comments are applied.									On schedule	New commitment building on existing implementation
ENHANCE PUBLIC RESOURCE MANAGEMENT										
2.1 Operate Central E-Procurement Information System –Unify and centralise the procurement process for all ministries through a newly acquired e-procurement information system.									On schedule	New commitment building on existing implementation
2.2 Operate Central ERP Information System –Adopt a common chart of accounts and implement an ERP system across all ministries and governmental agencies.									Behind schedule	New commitment building on existing implementation
2.3 Operate Central HRMS Information System –Design and activate a centralised, unified Human Resources Management system (HRMS), both in terms of procedures, methods, and IT infrastructure. Efficiently apply human capital management policies in a transparent way, promoting authorities accountability and optimal use of expertise.									On schedule	New commitment building on existing implementation

COMMITMENT SHORT NAME	POTENTIAL IMPACT				LEVEL OF COMPLETION				TIMING	NEXT STEPS
	NONE	MINOR	MODERATE	TRANSFORMATIVE	NOT STARTED	LIMITED	SUBSTANTIAL	COMPLETE		
<p>★ COMMITMENT IS CLEARLY RELEVANT TO OGP VALUES AS WRITTEN, HAS SIGNIFICANT POTENTIAL IMPACT, AND IS SUBSTANTIALLY OR COMPLETELY IMPLEMENTED.</p>										
OPEN-UP DATA										
<p>3.1 Open Data Regarding Prices, as Collected by Prices Observatory—Export products' daily prices into a machine-readable, easily manipulated format.</p>									On schedule	Maintenance and monitoring of completed implementation
<p>3.2 Resolve Legal Issues Regarding State Geo-data—Clarify arising legal issues related to the use and redistribution of continuously gathering geo-information.</p>									On schedule	New commitment building on existing implementation
<p>★ 3.3 Offer Additional Taxation Data—Publish taxpayers who are in arrears on a quarterly basis, publish regional tax office key performance indicators on a monthly basis, and provide a web service detailing the registration information of professionals and companies.</p>									On schedule	Further work on basic implementation
ENHANCE TRANSPARENCY										
<p>4.1 Augment Functionality of the Transparency Program—Make database of administrative acts more searchable, capable of information customisation, and interoperable with other public administration IT systems.</p>									Behind Schedule	New commitment building on existing implementation
<p>4.2 Publicised Public Sector Procurement Information—Post all information pertaining to the procurement cycle of all public sector entities and organisations to a pre-specified site (agora.gov.gr).</p>									On schedule	Abandon commitment
<p>4.3 Enable Open, Transparent, and Safeguarded Document Circulation—Collaborate and inoperate existing electronic protocols with the National Printing House, the Transparency Program, "better-regulation" information systems, and the central electronic Ministerial Decree composition system.</p>									Behind Schedule	New commitment building on existing implementation

Table 2 | Assessment of Progress by Commitment

NAME OF COMMITMENT	SUMMARY OF RESULTS
★ COMMITMENT IS CLEARLY RELEVANT TO OGP VALUES AS WRITTEN, HAS SIGNIFICANT POTENTIAL IMPACT, AND IS SUBSTANTIALLY OR COMPLETELY IMPLEMENTED.	
BOOST PUBLIC ENGAGEMENT	
1.1 Increase Number of Legislative Acts Going through Online Deliberation <ul style="list-style-type: none"> • OGP Value Relevance: Clear • Potential Impact: Moderate • Completion: Limited 	This commitment aimed to double the number of legislative acts available on www.opengov.gr . While participating citizens and organisations have discussed many laws posted to the website since the goal's initiation, the goal of doubling legislative acts was not reached. Lack of clear initial legislation has significantly slowed progress. For more rapid achievement, the government should reconstruct the commitment's framework.
1.2 Capitalize on Citizen Comments and Suggestions <ul style="list-style-type: none"> • OGP Value Relevance: Clear • Potential Impact: Moderate • Completion: Limited 	In 2012 and 2013, the National Centre for Public Administration organised open workshops to discuss with stakeholders governmental transparency, online deliberation, and electronic government. Responsible government administrators also instituted daily e-mail communication among key public servants in charge of online consultation processes in various ministries. While these efforts aim at the goal, their limited impact traces to fragmented governmental support.
ENHANCE PUBLIC RESOURCE MANAGEMENT	
2.1 Operate Central E-procurement Information System <ul style="list-style-type: none"> • OGP Value Relevance: Unclear • Potential Impact: Minor • Completion: Limited 	The National Electronic Public Procurement System (NEPPS) project now provides public access to the public procurement system; however, the access is limited: the search functionality is simple and the information is mostly unstructured, making further research difficult. The IRM researcher found that if NEPPS were more effectively structured, it could provide valuable information to the public sector. As the project currently exists, it provides no space for citizen participation and contribution.
2.2 Operate Central ERP Information System <ul style="list-style-type: none"> • OGP Value Relevance: Unclear • Potential Impact: None • Completion: Not Started 	This commitment, a commitment to manage the central government's operational resources, has not been started. The IRM researcher found this goal, as currently worded, ambiguously tied to OGP values.
2.3 Operate Central HRMS Information System <ul style="list-style-type: none"> • OGP Value Relevance: Clear • Potential Impact: None • Completion: Limited 	The Ministry for Administrative Reform and E-Government partially completed a human resources information management system; however, the goal is loosely connected with open government accountability practices, and few government actions promote use of existing statistics or involve stakeholders in statistical discussion and analysis.
OPEN-UP DATA	
3.1. Open Data Regarding Prices, as Collected by Prices Observatory <ul style="list-style-type: none"> • OGP Value Relevance: Clear • Potential Impact: Minor • Completion: Complete 	Consumer product information is now available to the public in the form of a government portal and searchable data sets. Currently more than 80 users access the consumer product information. As evidenced by their development of additional applications and services, companies and individual subscribers value access to this information.

NAME OF COMMITMENT	SUMMARY OF RESULTS
OPEN-UP DATA CONTINUED	
<p>3.2 Resolve Legal Issues Regarding State Geo-data</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP Value Relevance: Clear • Potential Impact: Minor • Completion: Limited 	<p>The Greek government passed two amendments that complement pre-existing geospatial legislation. The new legislation allows public access to geospatial information free of charge and with limited licensing measures and abrogates existing agreements that prevent free sharing of geospatial data among public authorities. While these laws sound promising, they do little in actual implementation to resolve the fragmented legal environment surrounding free sharing of geospatial data and other unresolved issues, such as providing indexing resolutions and simplifying access and re-use procedures.</p>
<p>★ 3.3 Offer Additional Taxation Data</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP Value Relevance: Clear • Potential Impact: Moderate • Completion: Substantial 	<p>The General Secretariat of Public Revenue (GSPR) published a significant amount of overdue debt reports and regional tax office indicators. While the GSPR also implemented a website to provide professionals and businesses with taxation data, they shut it down after identifying technical and privacy limitations, such as unauthorised sharing of personal data with third parties. However, after numerous complaints about the website shutdown, the government launched a new service providing taxation information to the public. While information on the success of the new website is not available for this report, the previous website data shows the website received 480 million hits in twenty months and had hundreds of connected users.</p>
ENHANCE TRANSPARENCY	
<p>4.1 Augment Functionality of the Program</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP Value Relevance: Clear • Potential Impact: Minor • Completion: Limited 	<p>The responsible government agency improved the transparency program's usability, including adjustments to search functionality and information customisation through new tools, such as widgets, smart urls, and syndicated technologies. While these steps help the public access needed information, the improvement is limited. Additionally, the government completed a partial completion of electronic connections between the website and other public administration IT systems, mostly done through third party applications. These improvements, while minimal, add to the usability of the transparency portal, recognised as the cornerstone of Greece's transparency, and increase the public's access to information.</p>
<p>4.2 Publicise Public Sector Procurement Information</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP Value Relevance: Clear • Potential Impact: None • Completion: Limited 	<p>This goal overlaps with commitment 2.1. Please see that commitment for activities associated with this commitment. The IRM researcher suggests abandonment.</p>
<p>4.3 Enable Open, Transparent, and Safeguarded Document Circulation</p> <ul style="list-style-type: none"> • OGP Value Relevance: unclear • Potential Impact: None • Completion: Not Started 	<p>The Ministry for Administrative Reform and E-Government has not established an electronic protocol connection among the National Printing House, the Transparency Program, the better-regulation information systems, and the central electronic Ministerial Decree composition system. Additionally, as currently worded, the connection of this goal to OGP values is ambiguous. The IRM researcher suggests commitment reformulation.</p>

RECOMMENDATIONS

While the government implemented open government initiatives at all political levels in 2009 and 2010, it scaled back efforts while in a state of emergency, focusing on electronic government projects. Electronic development is still the government's main goal. As a result of this recent history and the IRM researcher's findings, there are a number of recommendations that will improve the design and implementation of the next action plan. These recommendations are crosscutting; commitment-specific recommendations are included with each commitment in Section IV. Recommendations include the following:

1. Enhance a long-term dialogue with stakeholders, including evaluation mechanisms, more organisation and accountability procedures for participation, and opportunities to produce new deliverables for public policies and services.
2. Move beyond improving accessibility and usability of information, software, and standards. Openness demands a continuous process of change that makes government structures more participatory and accountable and also negotiates with the nongovernmental sector to open up their data and procedures.
3. Connect open government initiatives to social, political, and economic challenges of our time, including labour relations, participatory law and policy drafting, and open selection procedures for public administration posts.
4. Open up data sets on health, social security, labour, and local municipalities to allow citizens to search, discuss, and contribute to policy proposals. The efficacy of similar commitments in the future depends on engaging with a more open justice system.
5. Take into account the opinions of stakeholders at all levels: judges, lawyers, doctors, citizens, patients, associations, but also from groups that are systematically excluded from certain policy areas, such as women and immigrants. Encourage informal voices, engage with citizen networks in and out of the public administration, and challenge dominant notions of gender, race, and culture in order to produce a more open government.

STAKEHOLDER PRIORITIES

Additionally, stakeholders interviewed had a number of recommendations that are compatible with the researcher's viewpoint.

1. Simplify and enlarge the legislative scope of access to information and ensure effective deliberation on laws by introducing a code for public online consultation.
2. Strengthen the Transparency Program through stronger legislation and improved portal functions.
3. In the health care sector, implement open communication standards for interaction with patients and provide concrete open data on expenditures, monitoring, and policy-making.
4. Propose a robust, open-government framework for recruiting political appointees and public administrators.
5. Secure social entrepreneurship initiatives through open resource allocation and simplified legal processes.
6. Design concrete policies that empower a more inclusive gender approach.

ELIGIBILITY REQUIREMENTS: 2012

To participate in OGP, governments must demonstrate commitment to open government by meeting minimum criteria on key dimensions of open government. Third-party indicators are used to determine country progress on each of the dimensions. For more information, visit <http://www.opengovpartnership.org/how-it-works/how-join/eligibility-criteria>. Raw data has been recoded by OGP staff into a four-point scale listed in parentheses below.

BUDGET TRANSPARENCY:
NOT EVALUATED

ACCESS TO INFORMATION:
Law Enacted

4 OF 4

ASSET DISCLOSURE:
Elected Officials to Public

3 OF 4

CIVIC PARTICIPATION:
9.41 of 10

4 OF 4

Athanasios Priftis is an independent researcher and an open government expert, involved in various international and national projects. He enjoys working with organisations using open and collaborative methodologies and questioning preconceived ideas.

OGP aims to secure concrete commitments from governments to promote transparency, empower citizens, fight corruption, and harness new technologies to strengthen governance. OGP's Independent Reporting Mechanism assesses development and implementation of national action plans in order to foster dialogue among stakeholders and improve accountability.

ΣΥΝΟΨΗ ΕΚΘΕΣΗΣ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (IRM): ΕΛΛΑΔΑ ΣΥΝΟΨΗ ΕΚΘΕΣΗΣ 2012-2013

Το ελληνικό Σχέδιο δράσης περιείχε έντεκα (11) δεσμεύσεις, τρεις (3) εκ των οποίων ήταν φιλόδοξες. Εννέα (9) δεσμεύσεις ήταν σχετικές με τις αρχές της OGP, ενώ δύο (2) ολοκληρώθηκαν πλήρως ή σε σημαντικό βαθμό. Παρόλο που η Ελλάδα δεσμεύτηκε, εκ νέου, στους στόχους της OGP, είναι αναγκαία η υλοποίηση των σχετικών δράσεων. Για να επιτευχθούν βιώσιμα αποτελέσματα, η Ελλάδα πρέπει να συνεργαστεί, πιο αποτελεσματικά, και με μεγαλύτερη διαφάνεια με τους ενδιαφερόμενους φορείς.

Η Διεθνής Πρωτοβουλία για την Ανοικτή Διακυβέρνηση (Open Government Partnership, OGP) στοχεύει στην εξασφάλιση δεσμεύσεων από τις Κυβερνήσεις των χωρών που είναι μέλη της, αναφορικά με:

την προώθηση της Διαφάνειας

την ενδυνάμωση του ρόλου των πολιτών

την καταπολέμηση της διαφθοράς

την ενίσχυση της Διακυβέρνησης, μέσω της αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών

Ο Ανεξάρτητος Μηχανισμός Αξιολόγησης (Independent Reporting Mechanism, IRM) πραγματοποιεί εξαμηνιαία αναθεώρηση των δραστηριοτήτων κάθε χώρας που συμμετέχει στην OGP. Η επίσημη συμμετοχή της Ελλάδας στην OGP ξεκίνησε το Νοέμβριο του 2011, όταν ο τότε Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, κ. Γιάννης Ραγκούσης, ανακοίνωσε την πρόθεση της ελληνικής Κυβέρνησης για ένταξη της χώρας στον Ανεξάρτητο Μηχανισμό Αξιολόγησης (Independent Reporting Mechanism, IRM).

Η παρούσα Έκθεση καλύπτει την περίοδο εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης από το Νοέμβριο 2011 έως την 30η Δεκεμβρίου 2012.

Στην Ελλάδα, κεντρικό ρόλο στην OGP διαδραματίζει το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Παράλληλα, εμπλέκονται φορείς και Υπουργεία, όπως το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης, το Υπουργείο Ανταγωνιστικότητας και Ανάπτυξης,

το Υπουργείο Περιβάλλοντος-Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, το Εθνικό Κτηματολόγιο και η Υπηρεσία Ανάπτυξης Πληροφορικής. Επιπλέον, οι ενδιαφερόμενοι φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών, η Ακαδημαϊκή Κοινότητα και ο επιχειρηματικός τομέας συμβάλλουν σημαντικά στους στόχους του Σχεδίου Δράσης.

ΟΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΗΣ OGP

Οι χώρες που συμμετέχουν στην OGP ακολουθούν διαδικασίες διαβούλευσης, τόσο κατά την ανάπτυξη του Σχεδίου Δράσης, όσο και κατά τη διάρκεια της υλοποίησής του.

Με μια ματιά

Μέλος από: 2011

Αριθμός δεσμεύσεων: 11

Επίπεδο ολοκλήρωσης:

Ολοκληρώθηκαν:	1 από 11
Σημαντικό:	1 από 11
Περιορισμένο:	7 από 11
Δεν ξεκίνησαν:	2 από 11

Χρονοδιάγραμμα:

Ισχύον χρονοδιάγραμμα:	7 από 11
------------------------	----------

Έμφαση των δεσμεύσεων:

Πρόσβαση στη πληροφορία:	5 από 11
Συμμετοχή των πολιτών:	2 από 11
Λογοδοσία:	4 από 11
Τεχνολογία/Καινοτομία για Διαφάνεια/Λογοδοσία:	0 από 11
Καμία:	3 από 11

Αριθμός δεσμεύσεων που είναι:

Σχετικές με τις αρχές της OGP:	8 από 11
Ιδιαίτερα φιλόδοξες:	3 από 11
Σε μεγάλο βαθμό ή τελείως ολοκληρωμένες:	2 από 11
Και τα τρία από τα παραπάνω (👉):	1 από 11

Για τη σύνταξη του αρχικού Σχεδίου Δράσης συνεργάστηκαν συστηματικά οι βασικοί Δημόσιοι φορείς. Για λόγους που άπτονται της λειτουργίας του Κράτους, δεν πραγματοποιήθηκε σχετική διαβούλευση. Σήμερα, όμως, η προετοιμασία του νέου Σχεδίου Δράσης για την OGP επιτρέπει την ανοιχτή διαδικτυακή συζήτηση, η οποία λειτουργεί και ως πλατφόρμα κατάθεσης απόψεων των ενδιαφερόμενων φορέων.

Το Σεπτέμβριο του 2013 οργανώθηκε διαδικτυακός σχολιασμός του υφιστάμενου Σχεδίου Δράσης, ο οποίος είχε ως αποτέλεσμα τη συλλογή 258 σχολίων, τα οποία καλύπτουν όλα τα θέματα και τις δεσμεύσεις του Σχεδίου. Η ελληνική Κυβέρνηση έθεσε προς δημόσια διαβούλευση την έκθεση αυτό-αξιολόγησης, παρουσιάζοντας μια σημαντική δέσμευση στον OGP, εκ νέου.

Αν και η Έκθεση δεν αντιμετωπίζει άμεσα τις προκλήσεις του υφιστάμενου Σχεδίου Δράσης, περιγράφει τις τρέχουσες εξελίξεις σε όλες τις υφιστάμενες δεσμεύσεις.

Η ελληνική Κυβέρνηση έχει να αντιμετωπίσει δύο σημαντικές προκλήσεις στο υφιστάμενο Σχέδιο Δράσης:

1. την αντιμετώπιση δεσμεύσεων που δεν ταιριάζουν με τους στόχους της OGP
2. την πρόταξη θεμάτων που αφορούν στην ανοιχτή και αποτελεσματική πρόσβαση στη δημόσια πληροφορία, στην ενίσχυση των υφιστάμενων μηχανισμών διαβούλευσης και διαφάνειας και στην εφαρμογή συγκεκριμένων πολιτικών για τα Ανοικτά Δεδομένα.

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ

Οι χώρες που είναι μέλη της OGP αναλαμβάνουν δεσμεύσεις στο πλαίσιο ενός διεισδυτικού Σχεδίου Δράσης. Το Σχέδιο Δράσης της Ελλάδας κάλυψε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων σε μια σειρά από σημαντικές δεσμεύσεις, όπως αποδεικνύεται παρακάτω. Η Ελλάδα, ωστόσο, ολοκλήρωσε μόνο μία από τις δεσμεύσεις της. Ο Πίνακας 1 συνοψίζει για κάθε δέσμευση: το επίπεδο ολοκλήρωσης της, τα πιθανά αποτελέσματα της, το αν βρίσκεται εντός ή εκτός χρονοδιαγράμματος και τα επόμενα βήματα του μελλοντικού Σχεδίου Δράσης.

Πίνακας 1 | Αξιολόγηση προόδου ανα δέσμευση

Σύντομη ονομασία δέσμευσης	ΔΥΝΗΤΙΚΗ ΕΠΙΡΡΟΗ				ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ				ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ
	ΚΑΜΙΑ	ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΔΕΝ ΞΕΚΙΝΗΣΕ	ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΟ	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ		
<p>✦ Η ΔΕΣΜΕΥΣΗ, ΟΠΩΣ ΔΙΑΤΥΠΩΝΕΤΑΙ, ΕΙΝΑΙ ΣΧΕΤΙΚΗ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ OGP, ΕΧΕΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΔΥΝΗΤΙΚΗ ΕΠΙΡΡΟΗ ΚΑΙ ΕΧΕΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΕΙ ΕΙΤΕ ΕΝ ΜΕΡΕΙ ΕΙΤΕ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ.</p>										
ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ										
<p>1.1 Αύξηση αριθμού Νομοθετικών Πράξεων που διέρχονται της διαδικασίας διαβούλευσης, μέσω διαδικτύου</p> <p>Διπλασιασμός του αριθμού των Νομοθετικών Πράξεων που υπόκεινται σε δημόσια διαβούλευση και αύξηση της δημόσιας συμμετοχής και πληροφόρησης που λαμβάνεται από τους πολίτες.</p>								ΕΚΤΟΣ	Νέα δέσμευση που θα βασίζεται στην υφιστάμενη υλοποίηση	
<p>1.2 Αξιοποίηση σχολίων και προτάσεων πολιτών</p> <p>Εφαρμογή μεθόδου ελέγχου αξιολόγησης και αξιοποίησης των σχολίων και προτάσεων που υποβάλλονται από τους πολίτες.</p>								ΕΝΤΟΣ	Νέα δέσμευση που θα βασίζεται στην υφιστάμενη υλοποίηση	
ΑΠΟΤΕΛΕΜΑΤΙΚΟΤΕΡΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΡΩΝ										
<p>2.1 Λειτουργία κεντρικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Προμηθειών</p> <p>Ενοποίηση διαδικασίας προμηθειών για όλα τα Υπουργεία.</p>								ΕΝΤΟΣ	Νέα δέσμευση που θα βασίζεται στην υφιστάμενη υλοποίηση	
<p>2.2 Λειτουργία κεντρικού Συστήματος Προγραμματισμού Διαχείρισης Πόρων (Enterprise resource planning, ERP)</p> <p>Υιοθέτηση κοινού λογιστικού σχεδίου και εφαρμογή Συστήματος Προγραμματισμού Διαχείρισης Πόρων (Enterprise resource planning, ERP) σε όλα τα Υπουργεία και τις κυβερνητικές Υπηρεσίες.</p>								ΕΚΤΟΣ	Νέα δέσμευση που θα βασίζεται στην υφιστάμενη υλοποίηση	

Σύντομη ονομασία δέσμευσης	ΔΥΝΗΤΙΚΗ ΕΠΙΡΡΟΗ				ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ				ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ
	ΚΑΜΙΑ	ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΔΕΝ ΞΕΚΙΝΗΣΕ	ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΟ	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ		
<p>★ Η ΔΕΣΜΕΥΣΗ, ΟΠΩΣ ΔΙΑΤΥΠΩΝΕΤΑΙ, ΕΙΝΑΙ ΣΧΕΤΙΚΗ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΟΓΡ, ΕΧΕΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΔΥΝΗΤΙΚΗ ΕΠΙΡΡΟΗ ΚΑΙ ΕΧΕΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΕΙ ΕΙΤΕ ΕΝ ΜΕΡΕΙ ΕΙΤΕ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ.</p>										
ΑΠΟΤΕΛΕΜΑΤΙΚΟΤΕΡΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΡΩΝ										
<p>2.3 Λειτουργία κεντρικού Συστήματος Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού (Human Resources Management, HRMS)</p> <p>Σχεδιασμός και ενεργοποίηση κεντρικού Συστήματος Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού (Human Resources Management, HRMS) αναφορικά με τις διαδικασίες, τις μεθόδους λειτουργίας και τις υποδομές του Δημοσίου.</p> <p>Αποτελεσματική εφαρμογή πολιτικών Διαχείρισης Ανθρώπινων Πόρων, με ταυτόχρονη προώθηση αρχών λογοδοσίας και βελτιστοποίηση της αξιοποίησης των διαθέσιμων ειδικοτήτων.</p>								ΕΝΤΟΣ	Νέα δέσμευση που θα βασίζεται στην υφιστάμενη υλοποίηση	
ΑΝΟΙΚΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ										
<p>3.1 Ανοικτή διάθεση δημόσιων δεδομένων από το Παρατηρητήριο τιμών</p> <p>Πρόσβαση σε αυτές τις πληροφορίες με αυτόματη και αναγνώσιμη από μηχανή, μορφή.</p>								ΕΝΤΟΣ	Νέα δέσμευση που θα βασίζεται στην υφιστάμενη υλοποίηση	
<p>3.2 Αποφάσεις επί νομικών θεμάτων αναφορικά με κρατικά γεω-δεδομένα</p> <p>Αντιμέτωπιση των νομικών ζητημάτων για τη χρήση και αναδιανομή των συνεχώς αυξανόμενων γεωχωρικών δεδομένων.</p>								ΕΝΤΟΣ	Νέα δέσμευση που θα βασίζεται στην υφιστάμενη υλοποίηση	
<p>★ 3.3. Επέκταση δράσης ανοικτής διάθεσης φορολογικών δεδομένων</p> <p>Δημοσιοποίηση τριμηνιαίων αναφορών ληξιπρόθεσμων οφειλών, μηνιαίων αναφορών δεικτών προόδου των ΔΟΥ και υλοποίηση διαδικτυακής υπηρεσίας παροχής δεδομένων για επαγγελματίες και επιχειρήσεις.</p>								ΕΝΤΟΣ	Περαιτέρω βήματα στην υφιστάμενη υλοποίηση	

Σύντομη ονομασία δέσμευσης	ΔΥΝΗΤΙΚΗ ΕΠΙΡΡΟΗ				ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ				ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ
	ΚΑΜΙΑ	ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΔΕΝ ΞΕΚΙΝΗΣΕ	ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΟ	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ		
<p>★ Η ΔΕΣΜΕΥΣΗ, ΟΠΩΣ ΔΙΑΤΥΠΩΝΕΤΑΙ, ΕΙΝΑΙ ΣΧΕΤΙΚΗ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΟΓΡ, ΕΧΕΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΔΥΝΗΤΙΚΗ ΕΠΙΡΡΟΗ ΚΑΙ ΕΧΕΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΕΙ ΕΙΤΕ ΕΝ ΜΕΡΕΙ ΕΙΤΕ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ.</p>										
ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ										
<p>4.1 Ενίσχυση λειτουργικότητας του Προγράμματος «Διαύγεια»</p> <p>Επιπλέον δυνατότητες αναζήτησης και τροποποίησης δεδομένων και διασύνδεση με άλλα πληροφοριακά συστήματα Υπηρεσιών του Δημοσίου.</p>									ΕΚΤΟΣ	Νέα δέσμευση που θα βασίζεται στην υφιστάμενη υλοποίηση
<p>4.2 Δημοσιοποίηση πληροφοριών για τις προμήθειες του Δημόσιου Τομέα</p> <p>Δημοσίευση πληροφοριών που αφορούν σε όλο τον κύκλο προμηθειών όλων των φορέων του Δημοσίου - από την αρχική ανάγκη και την προκήρυξη έως την πληρωμή - σε στοχευμένο δικτυακό τόπο (agora.gov.gr).</p>									ΕΝΤΟΣ	Ενσωμάτωση σε προηγούμενη δέσμευση
<p>4.3 Ανοικτή, διαφανής και ασφαλής διακίνηση δημόσιων εγγράφων</p> <p>Διασύνδεση όλων των συστημάτων ηλεκτρονικών πρωτοκόλλων των Υπηρεσιών του Δημοσίου, τόσο μεταξύ τους, όσο και με το Πρόγραμμα «Διαύγεια» και το Σύστημα Ηλεκτρονικής Σύνταξης Υπουργικών Αποφάσεων.</p>									ΕΚΤΟΣ	Νέα δέσμευση που θα βασίζεται στην υφιστάμενη υλοποίηση

Στον Πίνακα 2 | περιγράφονται περιληπτικά τα αποτελέσματα ανά δέσμευση

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ	ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
<p>★ Η ΔΕΣΜΕΥΣΗ, ΟΠΩΣ ΔΙΑΤΥΠΩΝΕΤΑΙ, ΕΙΝΑΙ ΣΧΕΤΙΚΗ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΟΓΡ, ΕΧΕΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΔΥΝΗΤΙΚΗ ΕΠΙΡΡΟΗ ΚΑΙ ΕΧΕΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΕΙ ΕΙΤΕ ΕΝ ΜΕΡΕΙ ΕΙΤΕ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ.</p>	
<p>Ενθάρρυνση της δημόσιας συμμετοχής</p>	
<p>1.1 Αύξηση του αριθμού Νομοθετικών Πράξεων που διέρχονται της διαδικασίας διαβούλευσης, μέσω διαδικτύου</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σχέση με τις αρχές της ΟΓΡ: Επαρκής • Δυνητική επιρροή: Μέτρια • Ολοκλήρωση: Περιοσμένη 	<p>Η δέσμευση αυτή στοχεύει στο διπλασιασμό του αριθμού Νομοθετικών Πράξεων που διέρχονται της διαδικασίας διαβούλευσης, μέσω διαδικτύου (www.opengov.gr).</p> <p>Παρότι υπάρχει συνεχής συζήτηση μεταξύ πολιτών και Οργανισμών της Κοινωνίας των Πολιτών επί των Σχεδίων Νόμων, ο αρχικός στόχος δεν έχει επιτευχθεί.</p> <p>Βασική αιτία είναι το ελλιπές αρχικό νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο πρέπει να ενισχυθεί για τη διασφάλιση της ουσιαστικής συνέχισης της υλοποίησης της δέσμευσης.</p>
<p>1.2 Αξιοποίηση σχολίων και προτάσεων των πολιτών</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σχέση με τις αρχές της ΟΓΡ: Επαρκής • Δυνητική επιρροή: Μέτρια • Ολοκλήρωση: Περιορισμένη 	<p>Τα έτη 2012 και 2013, το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης οργάνωσε ανοιχτά εργαστήρια, όπου διενεργήθηκαν συζητήσεις με τους ενδιαφερόμενους φορείς για θέματα που σχετίζονται με την κυβερνητική διαφάνεια, το διαδικτυακό σχολιασμό επί των σχεδίων νόμου και τις δράσεις της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.</p> <p>Μεταξύ των στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης, στα οποία έχει ανατεθεί η παρακολούθηση της δράσης, έχει καθιερωθεί καθημερινή ηλεκτρονική επικοινωνία (μέσω e-mail) για την αντιμετώπιση των θεμάτων που προκύπτουν.</p> <p>Αν και αυτές οι προσπάθειες είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, εξακολουθούν να έχουν περιορισμένο αντίκτυπο και να στερούνται συνολικότερης κυβερνητικής υποστήριξης.</p>
<p>Αποτελεσματικότερη Διαχείριση Δημόσιων Πόρων</p>	
<p>2.1 Λειτουργία κεντρικού Συστήματος ηλεκτρονικών προμηθειών</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σχέση με τις αρχές της ΟΓΡ: Μη επαρκής • Δυνητική επιρροή: Περιορισμένα • Ολοκλήρωση: Περιορισμένη 	<p>Το Εθνικό Ηλεκτρονικό Σύστημα Δημοσίων Συμβάσεων προβλέπει την πρόσβαση των πολιτών σε αυτό. Ωστόσο, η πρόσβαση των πολιτών παραμένει περιορισμένη.</p> <p>Αναλυτικότερα, υπάρχει απλή λειτουργία αναζήτησης και τα στοιχεία είναι, ως επί το πλείστον, μη δομημένα, γεγονός που καθιστά δύσκολη την περαιτέρω έρευνα.</p> <p>Ο ερευνητής διαπίστωσε ότι αν η πληροφορία αυτή δινόταν στη μορφή των Ανοικτών Δεδομένων, θα μπορούσε να αποτελέσει πολύτιμη πηγή Διαφάνειας για το Δημόσιο Τομέα.</p> <p>Στη σημερινή του μορφή το Σύστημα δεν παρέχει ευκαιρίες για τη συμμετοχή και συμβολή των πολιτών στην αποτελεσματικότερη διαχείριση των δημοσίων πόρων.</p>
<p>2.2 Λειτουργία κεντρικού Συστήματος Προγραμματισμού Διαχείρισης Πόρων (Enterprise resource planning, ERP)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σχέση με τις αρχές της ΟΓΡ: Μη επαρκής • Δυνητική επιρροή: Καμία • Ολοκλήρωση: Δεν ξεκίνησε 	<p>Η δέσμευση υλοποίησης ενός κεντρικού Συστήματος Διαχείρισης Πόρων της Κεντρικής Κυβέρνησης βρίσκεται σε πολύ πρώιμο στάδιο.</p> <p>Ο ερευνητής αναφέρει ότι η περιγραφή της δέσμευσης αυτής δεν ενισχύει τις αρχές της ΟΓΡ.</p>
<p>2.3 Λειτουργία κεντρικού Συστήματος Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού (Human Resources Management, HRMS)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σχέση με τις αρχές της ΟΓΡ: Επαρκής • Δυνητική επιρροή: Καμία • Ολοκλήρωση: Περιορισμένη 	<p>Το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ολοκλήρωσε μέρος ενός Συστήματος Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού.</p> <p>Η δέσμευση, όμως, είναι ισχνά συνδεδεμένη με πρακτικές λογοδοσίας της Κυβέρνησης, καθώς λίγες κυβερνητικές δραστηριότητες προβλέπουν την επαναχρησιμοποίηση στατιστικών δεδομένων ή τη συμμετοχή των πολιτών στην παραγωγή τους.</p>

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ	ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
Ανοικτά δημόσια δεδομένα	
<p>3.1. Ανοικτή διάθεση δημόσιων δεδομένων από το Παρατηρητήριο τιμών</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σχέση με τις αρχές της OGP: Επαρκής • Δυνητική επιρροή: Περιορισμένα • Ολοκλήρωση: Ολοκληρώθηκε 	<p>Οι πληροφορίες για τις τιμές των καταναλωτικών προϊόντων καθημερινής χρήσης είναι πλέον στη διάθεση του κοινού, με τη μορφή των Ανοικτών Δεδομένων.</p> <p>Περισσότεροι από ογδόντα χρήστες έχουν πρόσβαση στο σύνολο των πληροφοριών αυτών.</p> <p>Όπως αποδεικνύεται από τις πρόσθετες εφαρμογές και υπηρεσίες που αναπτύχθηκαν από πολίτες και επιχειρήσεις, η ανοικτή πρόσβαση των συνδρομητών στα δεδομένα αυτά έχει ιδιαίτερη επιχειρηματική και οικονομική αξία.</p>
<p>3.2 Αποφάσεις επί νομικών θεμάτων αναφορικά με κρατικά γεω-δεδομένα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σχέση με τις αρχές της OGP: Επαρκής • Δυνητική επιρροή: Περιορισμένα • Ολοκλήρωση: Περιορισμένη 	<p>Η ελληνική Κυβέρνηση ψήφισε δύο (2) τροπολογίες που συμπληρώνουν προϋπάρχουσες νομοθεσίες γεωχωρικών δεδομένων.</p> <p>Η μία από αυτές, επιτρέπει τη δωρεάν πρόσβαση του κοινού σε γεωχωρικές πληροφορίες, με συγκεκριμένες μορφές αδειοδότησης, ενώ καταργεί τις υφιστάμενες συμφωνίες που εμποδίζουν την ελεύθερη ανταλλαγή των γεωχωρικών δεδομένων μεταξύ των Δημόσιων Αρχών.</p> <p>Η πρακτική, όμως, εφαρμογή αυτών των νομοθεσιών παραμένει αναιμική και δεν ολοκληρώνει το υφιστάμενο, κατακερματισμένο νομικό περιβάλλον σχετικά με την απλοποίηση των διαδικασιών πρόσβασης και την επαναχρησιμοποίηση των γεωχωρικών δεδομένων ή την παροχή ανοικτών ψηφιακών καταλόγων.</p>
<p>✦3.3 Επέκταση της δράσης ανοικτής διάθεσης φορολογικών δεδομένων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σχέση με τις αρχές της OGP: Επαρκής • Δυνητική επιρροή: Μέτρια • Ολοκλήρωση: Σημαντική 	<p>Η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων δημοσίευσε ένα σημαντικό όγκο πληροφοριών ληξιπρόθεσμων χρεών, καθώς και εκθέσεις περιφερειακών δεικτών αποτελεσματικότητας ανά ΔΟΥ.</p> <p>Η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων δημιούργησε μια διαδικτυακή υπηρεσία παροχής φορολογικών στοιχείων για τις επιχειρήσεις και τους επαγγελματίες. Η δράση υλοποιήθηκε μεν αλλά σταμάτησε να λειτουργεί τον Απρίλιο του 2013, λόγω μη εξουσιοδοτημένης παροχής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και λόγω άλλων τεχνικών περιορισμών.</p> <p>Η υπηρεσία αυτή δέχτηκε 480 εκατομμύρια επισκέψεις σε είκοσι (20) μήνες και είχε εκατοντάδες συνδεδεμένους χρήστες.</p> <p>Μετά από αιτήματα αρκετών επιχειρήσεων και πολιτών, μια νέα έκδοση αυτής της υπηρεσίας περιγράφηκε και βρίσκεται σε διαδικασία υλοποίησης (Οκτώβριος 2013).</p>

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ	ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
Διαφάνεια	
<p>4.1 Ενίσχυση της λειτουργικότητας του Προγράμματος «Διαύγεια»</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σχέση με τις αρχές της OGP: Επαρκής • Δυνητική επιρροή: Περιορισμένα • Ολοκλήρωση: Περιορισμένη 	<p>Οι υπεύθυνοι φορείς προχώρησαν σε περιορισμένες βελτιώσεις της λειτουργίας αναζήτησης και παραμετροποίησης πληροφοριών από πολίτες μέσω ανοικτών εργαλείων, όπως μικροεφαρμογές (widgets), έξυπνοι σύνδεσμοι και τεχνολογίες αυτόματης διάθεσης (RSS).</p> <p>Η διαλειτουργικότητα με άλλα συστήματα πληροφορικής στη Δημόσια Διοίκηση έχει, μόνο εν μέρει, επιτευχθεί, κυρίως μέσω εφαρμογών τρίτων.</p> <p>Οι βελτιώσεις αυτές καθώς και άλλες ενέργειες, αν και περιορισμένες, ενισχύουν τη Διαφάνεια στη Δημόσια Διοίκηση και την πρόσβαση στη δημόσια πληροφορία.</p>
<p>4.2 Δημοσιοποίηση πληροφοριών για τις προμήθειες του Δημοσίου Τομέα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σχέση με τις αρχές της OGP: Επαρκής • Δυνητική επιρροή: Καμία • Ολοκλήρωση: Περιορισμένη 	<p>Υπάρχει σύμπτωση δεσμεύσεων, και συγκεκριμένα με τη δέσμευση 2.1 Λειτουργία κεντρικού Συστήματος ηλεκτρονικών προμηθειών, του ίδιου Σχεδίου Δράσης.</p> <p>Ο ερευνητής προτείνει τη σύνδεση αυτών των δυο δεσμεύσεων.</p>
<p>4.3 Ανοικτή, διαφανής και ασφαλής διακίνηση δημόσιων εγγράφων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σχέση με τις αρχές της OGP: Μη επαρκής • Δυνητική επιρροή: Καμία • Ολοκλήρωση: Δεν ξεκίνησε 	<p>Το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης δεν προχώρησε στη σύνδεση των ηλεκτρονικών πρωτοκόλλων με το Εθνικό Τυπογραφείο, το Πρόγραμμα «Διαφάνεια» καθώς και το κεντρικό Σύστημα Ηλεκτρονικής Σύνταξης Υπουργικών Αποφάσεων</p> <p>Επίσης, η δέσμευση, όπως διατυπώνεται, δε συνδέεται ξεκάθαρα με τις αρχές της OGP και χρειάζεται επαναδιατύπωση.</p>

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Παρόλο που οι ελληνικές Κυβερνήσεις ανέπτυξαν σειρά πρωτοβουλιών Ανοικτής Διακυβέρνησης κατά τα έτη 2009 και 2010, οι προσπάθειες αυτές περιορίστηκαν, καθώς δόθηκε έμφαση στα έργα Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, τα οποία εξακολουθούν να αποτελούν κυβερνητική προτεραιότητα. Ακολουθούν μια σειρά από προτάσεις για το σχεδιασμό και την υλοποίηση του νέου Σχεδίου Δράσης, που λαμβάνουν υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση. Οι προτάσεις είναι οριζόντιες και συγκεκριμένες, ανά δέσμευση (περιλαμβάνονται αναλυτικά στην Ενότητα IV του κυρίως σώματος της έρευνας).

Προτεραιότητες ενδιαφερομένων φορέων

- *Πρόταση 1.* Απλούστευση και διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της νομοθεσίας σχετικά με την πρόσβαση στη δημόσια πληροφορία.

Βήματα προς τη κατεύθυνση αυτή αποτελούν:

α) Η εισαγωγή λεπτομερούς κώδικα δημόσιας (ηλεκτρονικής) διαβούλευσης για την ουσιαστική συζήτηση και διαμόρφωση της νομοθεσίας.

β) Η ολοκλήρωση της νομοθεσίας και των μηχανισμών προστασίας των καταγγελιών, τουλάχιστον για τα θέματα Δημόσιας Διοίκησης, Υγείας και Εργασίας.

- *Πρόταση 2.* Ενίσχυση του Προγράμματος «**Διαύγεια**» με περισσότερες λειτουργίες που θα ενδυναμώνουν τη συμμετοχή των πολιτών, τον έλεγχο των Δημόσιων φορέων και τη συστηματική ανάλυση των μεταδεδομένων και των αποφάσεων για την καλύτερη χρήση των δημοσίων πόρων.
- *Πρόταση 3.* Ανοιχτά σύνολα δεδομένων για την ενδυνάμωση της πληροφόρησης των πολιτών, την καλύτερη λήψη αποφάσεων και την επιχειρηματικότητα.
- *Πρόταση 4.* Ανάληψη δράσεων Ανοικτής Διακυβέρνησης στον τομέα της Υγείας, τόσο όσον αφορά στη χρήση ανοικτών προτύπων για την επικοινωνία με τους ασθενείς, όσο και στην παροχή συγκεκριμένων συνόλων Ανοικτών Δεδομένων για τις δαπάνες και τη γενικότερη χάραξη Πολιτικής.
- *Πρόταση 5.* Πρόταση για ένα ισχυρό νομοθετικό και επιχειρησιακό πλαίσιο για την ανοικτή και διαφανή οργάνωση των απαιτήσεων σχετικά με τις θέσεις εργασίας, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των προσλήψεων στη Δημόσια Διοίκηση.
- *Πρόταση 6.* Ενδυνάμωση των πρωτοβουλιών κοινωνικής επιχειρηματικότητας, μέσω της ανοικτής κατανομής των δημοσίων πόρων και της απλοποίησης των σχετικών νομικών μηχανισμών.
- *Πρόταση 7.* Σχεδιασμός συγκεκριμένων πολιτικών Ισότητας, μέσα από μηχανισμούς επικοινωνίας και συμμετοχής που να αναγνωρίζουν τη συμβολή των δύο φύλων στην Ανοικτή Διακυβέρνηση.
- *Πρόταση 8.* Καθιέρωση οδικού χάρτη για την εφαρμογή μελλοντικών δεσμεύσεων στο νέο Σχέδιο Δράσης της OGP. Το δεσμευτικό αυτό κείμενο θα πρέπει να έχει συγκεκριμένα ορόσημα και παραδοτέα καθώς και να εξετάζει τη δυνατότητα διαμόρφωσης μηχανισμού υποβολής περιοδικών Εκθέσεων Ελέγχου και Αυτό-αξιολόγησης.

Προτάσεις του ερευνητή του IRM

- Διαρκής ενίσχυση του διαλόγου με τα ενδιαφερόμενα μέρη που θα περιλαμβάνει μηχανισμούς αξιολόγησης, πιο οργανωμένες και ουσιαστικές διαδικασίες συμμετοχής, ευκαιρίες για τη συμπαραγωγή των δημοσίων πολιτικών και υπηρεσιών.
- Η ανοικτότητα, η προσβασιμότητα και η χρηστικότητα των πληροφοριών του λογισμικού και των προτύπων της Διακυβέρνησης αποτελούν σημαντικό πυλώνα της Ανοικτής Διακυβέρνησης, αλλά όχι την ουσία του ανοίγματος των επίσημων θεσμών και διαδικασιών.

Η Διαφάνεια απαιτεί ένα διπλό ρόλο από την Κυβέρνηση και τη Δημόσια Διοίκηση:

- Να γίνει κοινή συνείδηση μια συνεχής, πιο συμμετοχική και υπεύθυνη, διαδικασία αλλαγής στις δομές τους.
- Παράλληλα να προχωρούν οι διαπραγματεύσεις με τον ευρύτερο δημόσιο/ιδιωτικό τομέα με σκοπό να ανοίξουν και εκεί δεδομένα και διαδικασίες.
- Οι πρωτοβουλίες Ανοικτής Διακυβέρνησης πρέπει να συνδεθούν με τις κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές προκλήσεις της εποχής μας: πχ. η ρύθμιση των εργασιακών σχέσεων είναι ένα θέμα που θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί μέσω ανοικτών πρακτικών διαπραγμάτευσης και ελέγχου, με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων φορέων και με τελικό σκοπό την ενίσχυση της Διαφάνειας στις εργασιακές σχέσεις.
- Το άνοιγμα συνόλου δεδομένων σχετικά με την Υγεία, την Κοινωνική Ασφάλιση, την Εργασία, τη Δικαιοσύνη είναι θέματα που αφορούν συγκεκριμένες κοινότητες πολιτών και τα οποία θα διέπυρναν το πεδίο, μέσα στο οποίο οι πολίτες μπορούν να αναζητήσουν λύσεις, να συζητήσουν και να συμβάλουν με τις προτάσεις τους.
- Η ενσωμάτωση απόψεων πρέπει να περιλαμβάνει τα ενδιαφερόμενα μέρη σε όλα τα επίπεδα: δικαστές, δικηγόρους, γιατρούς, αλλά και κινήσεις πολιτών, ασθενείς, οργανώσεις, όπως και ομάδες πολιτών που αποκλείονται συστηματικά από τομείς Πολιτικής, όπως οι γυναίκες και οι μετανάστες. Είναι σημαντικό να ενθαρρυνθούν και ενισχυθούν αυτές οι «άτυπες» φωνές, που συνδέονται με τα δίκτυα των πολιτών μέσα και έξω από τη Δημόσια Διοίκηση, καθιερώνοντας μια ευρύτερη κουλτούρα και Πολιτική Ανοικτής Διακυβέρνησης.

Απαιτήσεις συμμετοχής 2012:

Για να συμμετέχουν στην OGP, οι Κυβερνήσεις πρέπει να αποδεικνύουν τη δέσμευσή τους μέσα από την ικανοποίηση ελάχιστων κριτηρίων, σε κρίσιμα θέματα Ανοικτής Διακυβέρνησης. Για να στοιχειοθετείται η πρόσδος στα θέματα αυτά, χρησιμοποιούνται συγκεκριμένοι δείκτες, τρίτων φορέων. Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφτείτε το <http://www.opengovpartnership.org/how-it-works/how-join/eligibility-criteria>

Διαφάνεια στον προϋπολογισμό

δεν έχει αξιολογηθεί

Πρόσβαση στη πληροφορία:

Υπάρχει νομοθετική πρόβλεψη

4 από 4

Πόθεν έσχες:

3 από 4

Συμμετοχή των πολιτών:

9.41 από 10

Ο Αθανάσιος Πρίφτης είναι ανεξάρτητος ερευνητής και εμπειρογνώμονας σε θέματα ανοικτής διακυβέρνησης, με συμμετοχή σε διεθνείς και εθνικές δράσεις. Συνεργάζεται με διάφορους οργανισμούς χρησιμοποιώντας ανοικτές και συνεργατικές μεθοδολογίες.

Open
Government
Partnership

INDEPENDENT
REPORTING MECHANISM

Η Πρωτοβουλία για την Ανοικτή Διακυβέρνηση (Open Government Partnership, OGP) είναι μία εθελοντική, πολύ – συμμετοχική, διεθνής πρωτοβουλία που στοχεύει στην ανάληψη αντικειμενικών δεσμεύσεων από τις Κυβερνήσεις προς τους πολίτες, για την προώθηση της Διαφάνειας, την ενδυνάμωση των πολιτών, την καταπολέμηση της διαφθοράς και το άνοιγμα της διακυβέρνησης μέσα από τη χρήση νέων τεχνολογιών. Ο Ανεξάρτητος Μηχανισμός Αξιολόγησης (Independent Reporting Mechanism, IPM) αξιολογεί την ανάπτυξη και υλοποίηση των εθνικών Σχεδίων Δράσης, προωθεί το διάλογο μεταξύ των ενδιαφερομένων φορέων και ενισχύει τη λογοδοσία.

I | ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η διεθνής Πρωτοβουλία για την Ανοικτή Διακυβέρνηση (Open Government Partnership, OGP) είναι μία εθελοντική, πολύ – συμμετοχική πρωτοβουλία που στοχεύει στην ανάληψη αντικειμενικών δεσμεύσεων από τις Κυβερνήσεις προς τους πολίτες, για την προώθηση της Διαφάνειας, την ενδυνάμωση των πολιτών, την καταπολέμηση της διαφθοράς και το άνοιγμα της Διακυβέρνησης με τη χρήση νέων τεχνολογιών. Για την επίτευξη των στόχων αυτών, η OGP προσφέρει ένα διεθνές πλαίσιο διαλόγου και επικοινωνίας μεταξύ των Κυβερνήσεων, των οργανισμών της Κοινωνίας των Πολιτών και του ιδιωτικού τομέα, οι οποίοι συμβάλλουν από κοινού στην Ανοικτή Διακυβέρνηση. Οι φορείς της OGP περιλαμβάνουν Κυβερνήσεις, οργανισμούς της Κοινωνίας των Πολιτών και του ιδιωτικού τομέα που υποστηρίζουν τις αρχές και τους στόχους της.

Εισαγωγή

Η Ελλάδα ξεκίνησε την επίσημη συμμετοχή της στην OGP το Νοέμβριο του 2011, όταν ο, τότε Υπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, κ. Γιάννης Ραγκούσης, ανακοίνωσε τη σχετική πρόθεση της ελληνικής Κυβέρνησης.

Για να συμμετάσχουν στην OGP, οι Κυβερνήσεις πρέπει να αποδεικνύουν τη δέσμευση τους για πιο Ανοικτή Διακυβέρνηση με την κάλυψη ενός συνόλου ελάχιστων κριτηρίων επίδοσης, γύρω από τις βασικές παραμέτρους της Ανοικτής Διακυβέρνησης. Δίνεται έμφαση στην αύξηση της λογοδοσίας της Κυβέρνησης, στην ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών καθώς και στην καταπολέμηση της διαφθοράς. Οι δείκτες που χρησιμοποιούνται, παράγονται από άλλους Οργανισμούς, εκτός της OGP, και προσδιορίζουν την έκταση της προόδου της κάθε χώρας σε συγκεκριμένους τομείς, όπως περιγράφεται παρακάτω.

Κατά τη χρονική περίοδο της ένταξής της, η Ελλάδα είχε επαρκή βαθμολόγηση: 3 στα 4 στη δημοσιοποίηση Πόθεν Έσχες για τους Ανώτατους Δημοσίους Υπαλλήλους¹, 9.41 στα 10 στην κατηγορία Democracy Index Civil Liberties (Δείκτης Δημοκρατίας Πολιτικών Ελευθεριών) του Economist Intelligence Unit². Επιπλέον διέθετε Νομοθεσία πρόσβασης στη δημόσια πληροφορία. Εκείνη την εποχή, όμως, η Ελλάδα δεν ήταν μέρος του Open Budget Index (Δείκτης Ανοικτού Προϋπολογισμού) της International Budget Partnership (Διεθνής Πρωτοβουλία για τον Προϋπολογισμό), κι ως εκ τούτου δεν έχει βαθμολόγηση στον αντίστοιχο τομέα.

Όλες οι Κυβερνήσεις που συμμετέχουν στην OGP οφείλουν να συντάσσουν Σχέδια Δράσης, και να αναλύουν

συγκεκριμένες δεσμεύσεις για ένα αρχικό διάστημα δύο (2) ετών. Οι Κυβερνήσεις οφείλουν να ξεκινούν τα Σχέδια αυτά παρουσιάζοντας υφιστάμενες πρωτοβουλίες στις πέντε θεματικές των «Μεγάλων Προκλήσεων», συμπεριλαμβανομένων ειδικών στρατηγικών και δράσεων για την Ανοικτή Διακυβέρνηση (αναλυτικά η λίστα των «Μεγάλων Προκλήσεων» στην Ενότητα IV). Τα Σχέδια Δράσης περιλαμβάνουν τις κυβερνητικές δεσμεύσεις για την OGP, οι οποίες περιγράφουν τον τρόπο με τον οποίο βελτιώνουν την υφιστάμενη κατάσταση σε κάθε μία από τις περιοχές των «Μεγάλων Προκλήσεων». Οι δεσμεύσεις αυτές μπορούν να βασίζονται σε υφιστάμενες πρωτοβουλίες, να αναδεικνύουν νέες κατευθύνσεις που συμπληρώνουν σύγχρονες μεταρρυθμίσεις ή να ξεκινούν μια δράση σε ένα νέο θεματικό πεδίο.

Η Ελλάδα, όπως και άλλες χώρες-μέλη της OGP, ανέπτυξε το εθνικό Σχέδιο Δράσης της από τον Ιανουάριο μέχρι τον Απρίλιο του 2012. Η επίσημη ημερομηνία έναρξης για το Σχέδιο, που υποβλήθηκε τον Απρίλιο, ήταν η 1η Ιουλίου 2012, με διάρκεια εφαρμογής έως την 30η Ιουνίου 2013. Η χώρα δημοσίευσε την αναφορά Αυτό-αξιολόγησης τον Οκτώβριο του 2013. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα της OGP, Κυβέρνηση και Κοινωνία των Πολιτών θα αναθεωρήσουν το πρώτο Σχέδιο και θα αναπτύξουν ένα νέο, μέχρι τον Απρίλιο του 2014.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της OGP, ο Ανεξάρτητος Μηχανισμός Αξιολόγησης (Independent Reporting Mechanism, IRM) της OGP συνεργάζεται με έναν έμπειρο, ανεξάρτητο τοπικό ερευνητή ώστε να αξιολογήσει, τόσο η διαδικασία σύνταξης, όσο και της εφαρμογής του πρώτου Σχεδίου Δράσης της χώρας. Στόχος του IRM είναι να

διατηρήσει ένα συνεχή διάλογο γύρω από την ανάπτυξη και την υλοποίηση των μελλοντικών δεσμεύσεων, σε κάθε χώρα που συμμετέχει στην OGP. Στην Ελλάδα, ο IRM συνεργάζεται με τον Αθανάσιο Πρίφτη, ανεξάρτητο ερευνητή με εμπειρία στα θέματα διακυβέρνησης, ο οποίος έχει συντάξει την παρούσα Έκθεση Προόδου.

Το θεσμικό πλαίσιο

Η συμμετοχή της Ελλάδας στην OGP είναι αντικείμενο συντονισμού από τον Αναπληρωτή Υπουργό/Υφυπουργό Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Από το 2011, ο Υφυπουργός τελεί και Πρόεδρος της Επιτροπής Πληροφορικής και Επικοινωνιών. Τα μέλη της είναι οι Γενικοί Γραμματείς των βασικών Υπουργείων, οι οποίοι συντονίζουν τις Ομάδες Διαχείρισης, Μελέτης και Επίβλεψης Έργων (ΟΔΕ). Τα μέλη των ΟΔΕ είναι, κατά κύριο λόγο, εμπειρογνώμονες από το χώρο της Δημόσιας Διοίκησης και αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες όσον αφορά στον προγραμματισμό, την παρακολούθηση και το συντονισμό των ενεργειών για δράσεις τεχνολογιών πληροφορικής, επικοινωνιών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Οι ΟΔΕ εισήχθησαν προκειμένου να διευκολυνθεί η ανάπτυξη της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μέσω δράσεων παροχής συμβουλών, δικτύωσης, προτάσεων και λύσεων, χωρίς, όμως, ανάλογους αυτόνομους πόρους ή εκτελεστική δυνατότητα.

Τρία χρόνια μετά τη δημιουργία της, και στο πλαίσιο μιας οξείας και παρατεινόμενης θεσμικής και οικονομικής κρίσης, αυτή η οριζόντια δομή, Γενικών Γραμματέων και ΟΔΕ, έχει, σε μεγάλο βαθμό, απαξιωθεί. Υπεύθυνος για την OGP στην Ελλάδα παραμένει ο Αναπληρωτής Υπουργός/Υφυπουργός Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης³. Η προσπάθειά του εστιάζεται στην αναδιάρθρωση αυτών των μηχανισμών μέσα από μία πιο εστιασμένη προσέγγιση. Η προσέγγιση αυτή ουσιαστικά βασίζεται στην καθιέρωση άμεσης επικοινωνίας και συνεργασίας, μέσω θεματικών συναντήσεων εργασίας με τα βασικά Υπουργεία που εμπλέκονται στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης. Οι θεματικές συναντήσεις περιλαμβάνουν την υλοποίηση της ηλεκτρονικής υπογραφής, την απλούστευση των διαδικασιών της Δημόσιας Διοίκησης καθώς και προτάσεις Πολιτικής γύρω από τα Ανοιχτά Δεδομένα.

Η γενικότερη συζήτηση γύρω από την OGP, τους υφιστάμενους και μελλοντικούς στόχους, κινείται πάνω σε μερικές κρίσιμες παρεμβάσεις που εισήχθησαν, κυρίως, το 2010. Τέτοιες παρεμβάσεις είναι: το πρόγραμμα «Διαύγεια» που καλύπτει

το σύνολο των αποφάσεων της Δημόσιας Διοίκησης⁴, η πλατφόρμα της Ανοικτής Διακυβέρνησης, η οποία περιλαμβάνει τόσο το διαδικτυακό σχολιασμό προτεινόμενων νόμων, όσο και τη διαδικασία στελέχωσης θέσεων του Δημοσίου Τομέα⁵ καθώς και η νομοθεσία για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση⁶ και η πρόσβαση στη δημόσια πληροφορία⁷.

Αναλύοντας το θέμα της Ανοικτής Διακυβέρνησης στην Ελλάδα, είναι κρίσιμο να λαμβάνεται υπόψη η επίδραση της παρατεταμένης λιτότητας και ύφεσης, που άρχισε το 2010. Η κατάσταση αυτή περιλαμβάνει την αλλαγή τριών κυβερνητικών σχημάτων (μονοκομματική, τεχνοκρατική και Κυβέρνηση συνεργασίας), τον ιδιαίτερο ρόλο των διαπραγματευτών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Task Force καθώς και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου για πολιτικές αποφάσεις που καθιέρωσαν, μεταξύ άλλων, τις μειώσεις μισθών στο Δημόσιο Τομέα, νέες ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις και την «κινητικότητα» των δημοσίων υπαλλήλων.

Στο σημείο αυτό, είναι σημαντικό να τονίσουμε «την αδυναμία της επίσημης Κοινωνίας των Πολιτών στο να οργανώσει δράσεις και να παρέμβει στις διαδικασίες διακυβέρνησης, λόγω της κυριαρχίας των πελατειακών σχέσεων, την κηδεμονία και την κατακόρυφη ενσωμάτωση τους στην Πολιτική⁸». Το επιχείρημα αυτό αναφέρεται, κυρίως, στις κρατικές ΜΚΟ, των οποίων οι πρακτικές και η εξέλιξη, δεν στηρίχθηκαν πάντα στην ανοικτή συμμετοχή, την καινοτομία και την αυτονομία. Ούσα, συχνά, προϊόν προσωπικών στρατηγικών και πελατειακών σχέσεων, αυτή η πτυχή της Κοινωνίας των Πολιτών, χρησίμευσε ως ιδιόμορφο όχημα κατανομής πόρων και νομιμοποίησης κεντρικών πολιτικών.

Ωστόσο, δεν πρέπει να υποτιμούμε τον πολλαπλασιασμό και την επιρροή δικτύων πολιτών που μπορούν να ανιχνευτούν τόσο στη Δημόσια Διοίκηση όσο και στον επιχειρηματικό τομέα. Παραδείγματα τέτοιων δράσεων, κυρίως άτυπων, δικτύων μπορεί να εντοπίσει κανείς, σε διάφορες περιπτώσεις. Μία από αυτές, αφορά και στην προσπάθεια του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης να αλλάξει το νόμο της «Διαύγειας», το 2013, χωρίς προηγούμενη, ουσιαστική, διαβούλευση. Η κίνηση αυτή οδήγησε σε αρκετές εβδομάδες πίεσης και σχολίων από πολίτες και φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών προς όλες τις κατευθύνσεις. Δημιουργήθηκε, έτσι, ένα αίτημα ώστε να προστατευτεί, ό, τι είχε ήδη καθιερωθεί, πάνω στα θέματα Διαφάνειας της Δημόσιας Διοίκησης. Την κίνηση αυτή ακολούθησαν επιστολές διαμαρτυρίας από ορισμένες ΜΚΟ προς τη Κυβέρνηση και τα πολιτικά κόμματα.

Μεθοδολογία

Ο IRM συνεργάζεται με έμπειρους, ανεξάρτητους εθνικούς ερευνητές, ιδιώτες ή Οργανισμούς με εμπειρία στην αξιολόγηση της Ανοικτής Διακυβέρνησης, για τη συγγραφή και τη διάδοση των Εκθέσεων Προόδου της κάθε Κυβέρνησης που συμμετέχει στην OGP. Ο Αθανάσιος Πρίφτης, ανεξάρτητος ερευνητής, είναι ο συγγραφέας αυτής της αναφοράς.

Για να επιτευχθεί αυτό το έργο, ο ερευνητής συνεργάστηκε στενά με τις Ομάδες Εργασίας Ανοικτής Διακυβέρνησης και Ανοικτών Δεδομένων της ΕΛΛΑΚ, το radiobubble.gr, ένα συμμετοχικό διαδικτυακό ραδιόφωνο, καθώς και με την ομάδα της OGP της Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, κας Εύης Χριστοφιλοπούλου, αρμόδιας για το Σχέδιο Δράσης της Ελλάδας.

Το προσωπικό της OGP και μια ομάδα εμπειρογνομόνων εξέτασε αυτήν την αναφορά. Η Κυβέρνηση είχε επίσης την ευκαιρία να υποβάλει τις παρατηρήσεις της, για την παροχή πρόσθετων πληροφοριών και τον εντοπισμό ανακρίβειών, πριν από τη δημοσίευση της αναφοράς.

Για να συγκεντρώσει τις φωνές φορέων της Κοινωνίας των Πολιτών, ο ερευνητής του IRM συνδιοργάνωσε δύο συναντήσεις ενδιαφερομένων, στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, τις δύο μεγαλύτερες πόλεις της Ελλάδας, καθώς και μια σειρά από δημόσιες διαδικτυακές συναντήσεις. Ο ερευνητής αξιολόγησε διάφορα έγγραφα της Κυβέρνησης καθώς και άλλων φορέων: το Σχέδιο Δράσης

της OGP, τις επίσημες προτάσεις που προέρχονται από διάφορους ενδιαφερόμενους και οι οποίες κατατέθηκαν κατά τη φάση της διαβούλευσης της Έκθεσης Αυτό-αξιολόγησης της χώρας, την ίδια την Έκθεση Αυτό-αξιολόγησης που δημοσιεύτηκε από την Κυβέρνηση το Σεπτέμβριο του 2013, άλλες έρευνες καθώς και τα δημόσια σχόλια στο πρόγραμμα «Διαύγεια» σχετικά και το νέο νομικό πλαίσιο του.

Η σύνοψη των συναντήσεων των εμπλεκόμενων φορέων, των δημόσιων διαδικτυακών εκπομπών καθώς και ο κατάλογος συνεντεύξεων με δημόσιους φορείς, παρουσιάζονται στο Παράρτημα.

Πρόσθετα έγγραφα που σχετίζονται με αυτή την Έκθεση βρίσκονται εδώ: <http://bit.ly/17g9PR3>

¹ Simeon Djankov, Rafael La Porta, Florencio Lopez-de-Silanes, and Andrei Shleifer, "Disclosure by Politicians," (Tuck School of Business Working Paper 2009-60, 2009): <http://bit.ly/19nDEFK>; Organization for Economic Cooperation and Development (OECD), "Types of Information Decision Makers Are Required to Formally Disclose, and Level Of Transparency," in Government at a Glance 2009, (OECD, 2009). <http://bit.ly/13vGtqS>; RicardMessick, "Income and Asset Disclosure by World Bank Client Countries" (Washington, DC: World Bank, 2009).<http://bit.ly/1cl0kyf>

² Economist Intelligence Unit, "Democracy Index 2010: Democracy in Retreat" (London: Economist, 2010). Available at: <http://bit.ly/eLC1rE>

³ Greek OGP Self assessment report, 2013. Athens, Ministry for Administrative Reform and E-Government available at <http://www.opengov.gr/ogp/wp-content/plugins/download-monitor/download.php?id=17> (English)

Εκθεση Αυτό-αξιολόγησης Σχεδίου Δράσης για την OGP, 2013. Αθήνα, Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

⁵ <http://www.opengov.gr/ogp/wp-content/plugins/download-monitor/download.php?id=16> (Ελληνικά)

⁴ Transparency and openness policies of the Greek government, 2010. Athens, Ministry of Public Administrative Reform and E-Government available at <http://diavgeia.gov.gr/en> (English) and <http://diavgeia.gov.gr/>(Greek)

⁵ Greek open government initiative (2010), Athens, Ministry for Administrative Reform and E-Governments is presented at <http://.opengov.gr/en/> (English) and <http://.opengov.gr/>(Greek)

⁶ Lawne government (2011). Athens, English translation available at <http://bit.ly/19qJBT>

⁷ Tsiavos, P. (2012) Access To And Reuse Of Public Sector Information Legislative Framework available at <http://www.greeklawdigest.gr/component/k2/item/80-access-to-and-reuse-of-public-sector-information-legislative-framework>(English)

⁸ Mouzelis, N., "Modernity, Late Development And Civil Society," In Civil Society: Theory, History, Comparison, Ed. J.A. Hall, Polity Press, Cambridge, 1995

II | Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ

Στην Ελλάδα, η διαβούλευση του Σχεδίου Δράσης της OGP έγινε μεταξύ φορέων της Δημόσιας Διοίκησης, μέσα από επαφές και συναντήσεις εργασίας, χωρίς οργανωμένη συμμετοχή φορέων της Κοινωνίας των Πολιτών, ενώ είναι μεταγενέστερη η δυνατότητα διαδικτυακού σχολιασμού του (2013).

Οι χώρες που συμμετέχουν στην OGP έχουν ακολουθήσει τη διαδικασία διαβούλευσης κατά την ανάπτυξη του Σχεδίου Δράσης τους.

Σύμφωνα με τα αντίστοιχα Άρθρα της Διακυβέρνησης στην OGP, οι χώρες πρέπει:

- Να ανακοινώνουν με λεπτομέρεια, τουλάχιστον στο διαδίκτυο, τη διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης και το χρονοδιάγραμμα που προτείνουν, πριν την έναρξη της ίδιας της διαβούλευσης.
- Να συζητούν ανοικτά με όλη την εθνική τους κοινότητα, συμπεριλαμβανομένης της Κοινωνίας των Πολιτών και του ιδιωτικού τομέα. Να αναζητούν ένα ευρύ φάσμα απόψεων και να παράγουν τις περιλήψεις της δημόσιας διαβούλευσης, καθώς και όλων των επιμέρους γραπτών παρατηρήσεων ή άλλων σχολίων διαθέσιμων στο διαδίκτυο.
- Να αναλαμβάνουν δραστηριότητες ευαισθητοποίησης για την ενίσχυση της συμμετοχής του κοινού στη διαβούλευση.

- Να συμβουλευούνται τους πολίτες με επαρκή προειδοποίηση και μέσα από μια ποικιλία μηχανισμών, συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής διαβούλευσης, και των δια ζώσης συναντήσεων και να διασφαλίζουν την προσβασιμότητα στους πολίτες που θέλουν να συμμετάσχουν.

Υπάρχει και ένα πέμπτο σημείο, σύμφωνα με τα αντίστοιχα Άρθρα Διακυβέρνησης της OGP, που εξετάζεται στην ενότητα «III: Διαβούλευση κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης»:

- Οι χώρες-μέλη πρέπει να εντοπίσουν ένα, υφιστάμενο ή νέο, φόρουμ/πλατφόρμα όπου θα καταστεί δυνατή η διαβούλευση των ενδιαφερομένων φορέων.

Το σημείο αυτό εξετάζεται στην επόμενη ενότητα, αλλά τα αναλυτικά στοιχεία που αφορούν στη διαβούλευση, τόσο πριν όσο και κατά τη διάρκεια της υλοποίησης περιλαμβάνονται στον Πίνακα 1, για την εύκολη αναφορά τους.

Πίνακας 1 | Διαδικασία διαβούλευσης του Σχεδίου Δράσης

Φάση Σχεδίου Δράσης	Απαιτούμενες Διαδικασίες (Άρθρα Διακυβέρνησης της OGP)	Αντεπεξήλθε η Κυβέρνηση στις διαδικασίες;
Κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης	Έγκυρο χρονοδιάγραμμα και διαδικασία	Όχι
	Έγκαιρη ειδοποίηση	Όχι
	Δράσεις δημοσιότητας	Όχι
	Διαδικτυακός σχολιασμός	Όχι
	Προσωπικές επαφές	Ναι
	Περίληψη σχολίων	Όχι
Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης	Μόνιμη πλατφόρμα *	Όχι

Περιγραφή της Διαβούλευσης

Το Σχέδιο Δράσης της OGP, όπως ετοιμάστηκε και συζητήθηκε κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2012, είναι αποτέλεσμα μιας παράλληλης συζήτησης: αυτής της παροχής υπηρεσιών και συστημάτων Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στη χώρα.

Είναι γεγονός ότι υπήρξε διαδικασία διαβούλευσης, για την κατάρτιση της Εθνικής στρατηγικής για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στο πλαίσιο της «Στρατηγικής για την Ευρώπη του 2020», διαδικασία που αφορούσε τόσο στο διαδικτυακό σχολιασμό, όσο και σε συναντήσεις με Δημόσιους φορείς και τακτικές αναφορές στα έντυπα Μέσα Ενημέρωσης. Το Σχέδιο Δράσης της OGP αποτελεί μια περιορισμένη θεματική ενότητα όλης αυτής της προσπάθειας.

Το ίδιο το Σχέδιο Δράσης της OGP, όπως κατατέθηκε τον Απρίλιο του 2012, δεν περιλαμβάνει αυτόνομη δημόσια διαβούλευση. Σύμφωνα με στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης, η προτεραιότητα του αρμόδιου Υφυπουργού κατά το χρόνο της κατάρτισης του Σχεδίου Δράσης της OGP ήταν να διαβουλευτεί με τα ενδιαφερόμενα μέρη για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση ηλεκτρονικών Συστημάτων και Υπηρεσιών.

Ωστόσο, θεματικές συζητήσεις που έλαβαν μέρος στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και επικεντρώθηκαν στη στρατηγική για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, περιλάμβαναν και θέματα Ανοικτής Διακυβέρνησης.

Μια άλλη συμπληρωματική δραστηριότητα που έλαβε χώρα το ίδιο διάστημα ήταν μια πρόσκληση για κατάθεση ιδεών και προτάσεων τόσο προς τη Δημόσια Διοίκηση, όσο και την Κοινωνία των Πολιτών, από το εργαστήρι της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης «labs.opengov.gr», για τη βελτίωση των εργαλείων Διακυβέρνησης μέσω της εισαγωγής νέων και πιο ανοιχτών ηλεκτρονικών Υπηρεσιών¹.

Σε γενικές γραμμές, η διαδικασία που ακολουθήθηκε δεν παρείχε τη δυνατότητα για πιο φιλόδοξες κυβερνητικές προτεραιότητες στην OGP ή και για δράσεις - εκτός των ήδη υφιστάμενων - στην Εθνική Στρατηγική για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση.

Σε κάθε περίπτωση, σημαντικές προϋπάρχουσες δεσμεύσεις και πρωτοβουλίες, όπως η ενίσχυση της «Διαύγειας» και του διαδικτυακού σχολιασμού προτεινόμενων Νόμων (Opengov), συμπεριλήφθηκαν στον κατάλογο των τελικών δεσμεύσεων. Οι πρωτοβουλίες αυτές έχουν, κατά καιρούς, αποτελέσει θέμα δημόσιας συζήτησης, δημιουργώντας μια κουλτούρα δραστηριοτήτων και δράσεων για τη Διαφάνεια και τη διαβούλευση.

Ποιότητα και βάθος διαβούλευσης

Το Σχέδιο Δράσης της OGP, όπως αυτό προτάθηκε τον Απρίλιο του 2012, συζητήθηκε μέσα από δια ζώσης συναντήσεις, για περίπου τρεις (3) εβδομάδες (Μάρτιος και Απρίλιος 2012) με φορείς της Δημόσιας Διοίκησης.

Μια, ύστερη, ανοιχτή διαδικτυακή συζήτηση σχετικά με το Σχέδιο Δράσης της OGP ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο του 2013. Αν και ήρθε πολύ αργά, για να αντιμετωπίσει το πώς διαμορφώθηκε αρχικά το Σχέδιο, είναι σημαντικό να συμπεριληφθεί σε αυτή την Έκθεση. Σε κάθε περίπτωση, το υφιστάμενο Σχέδιο Δράσης της OGP θα πρέπει να γίνει αντιληπτό ως μια συνεχής πλατφόρμα ανταλλαγής απόψεων, μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων φορέων, ενόψει της προετοιμασίας του προσεχούς Σχεδίου Δράσης. Η συζήτηση που πραγματοποιήθηκε κατά το μήνα Σεπτέμβριο 2013 είχε ως αποτέλεσμα, συνολικά, 258 σχόλια που αφορούν σε όλα τα θέματα και τις δεσμεύσεις του Σχεδίου Δράσης (βλ. επίσης Ενότητα IV: Αξιολόγηση των Δεσμεύσεων και Ενότητα VI: Προτεραιότητες των ενδιαφερόμενων και Κοιτώντας στο Μέλλον).

¹ This is also demonstrated in Greek OGP Self Assessment Report, 2013. Athens, Ministry for Administrative reform and E-Government. available at <http://bit.ly/1aY3bQI> (English) Έκθεση αυτό-αξιολόγησης Σχεδίου Δράσης της OGP, 2013. Αθήνα, Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης <http://www.opengov.gr/ogp/Wp-Content/Plugins/Download-Monitor/Download.Php?id=16> (Ελληνικά)

See, also, Labs.OpenGov (2009), Athens, Prime Minister's eGovernment Team 2009 - 2012, available <http://labs.opengov.gr> has been the first experimental attempt to engaging corporate and non-corporate users into generating sophisticated and immediately applicable ideas. It acted as a forum of exchange of ideas bringing together experts from the technological community and institutions that manage information technology projects for the public sector and citizens.

III | Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ: ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Η διαρκής «επείγουσα» κατάσταση οικονομικών και πολιτικών συνθηκών στη χώρα ήταν από τις βασικές αιτίες μη διενέργειας διαβούλευσης, κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης της OGP.

Οι Κυβερνήσεις, ως κομμάτι της συμμετοχής τους στην OGP, πρέπει να επιλέξουν ένα φόρουμ/πλατφόρμα, υφιστάμενο ή νέο, όπου θα καταστεί δυνατή η διαβούλευση των ενδιαφερομένων φορέων. Η ενότητα αυτή δίνει τις σχετικές πληροφορίες.

Διαδικασία διαβούλευσης

Τα θέματα της Ανοικτής Διακυβέρνησης ήταν αντικείμενο χαμηλής, ή περιορισμένης, προτεραιότητας στην πολιτική ατζέντα.

Σύμφωνα με στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης και φορέων της Κοινωνίας των Πολιτών, αυτό οφείλεται, κυρίως, στις διαδοχικές κυβερνητικές αλλαγές. Τα σχήματα που προέκυψαν επικεντρώθηκαν στη διαπραγμάτευση και την έγκριση των μέτρων λιτότητας που πρότεινε η ΕΕ, η ΕΚΤ, το ΔΝΤ και οι ίδιες οι ελληνικές Κυβερνήσεις.

Η διαδικασία αυτή περιελάμβανε, συστηματικά, μια διαδικασία που χαρακτηρίστηκε κατάσταση «έκτακτης ανάγκης». Αυτή ήταν μια κατάσταση εξαίρεσης, που χρησιμοποιήθηκε και χρησιμοποιείται συχνά από τις Κυβερνήσεις προκειμένου να περιοριστεί η δημόσια συζήτηση και οι κοινοβουλευτικές διαδικασίες, σε θέματα όπως η ψηφοφορία Νόμων για την εφαρμογή των μέτρων λιτότητας.

Στο πλαίσιο αυτό, δεν υπήρχε χώρος για την αξιολόγηση των υφιστάμενων πρωτοβουλιών Ανοικτής Διακυβέρνησης ή την πρόταση και ανάληψη νέων δράσεων που απαιτούνται για την αλλαγή ή τη βελτίωσή τους.

Τέλος, οι υφιστάμενες προτεραιότητες για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση συνδέονται άμεσα με τις δομές χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με τους αντίστοιχους εθνικούς και ευρωπαϊκούς στόχους. Η υλοποίηση και εφαρμογή ηλεκτρονικών Συστημάτων και Προγραμμάτων είναι υψηλής σημασίας στην ατζέντα των Κυβερνήσεων, δεδομένου ότι συνδέονται με την ανάπτυξη του τομέα της Πληροφορικής, τη διατήρηση θέσεων εργασίας και μια πιο αποτελεσματική Διακυβέρνηση. Υπό αυτήν την έννοια η Ανοικτή Διακυβέρνηση νοείται περισσότερο ως ένα σύνολο συγκεκριμένων δράσεων μέσα από τη λειτουργία πιο αποτελεσματικών Ηλεκτρονικών Συστημάτων και λιγότερο ως ένα Σύστημα Διακυβέρνησης.

IV | Η ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ

Όλες οι Κυβερνήσεις που συμμετέχουν στην OGP καλούνται να αναπτύξουν στοχευμένα Σχέδια Δράσης, με συγκεκριμένες δεσμεύσεις, για ένα διάστημα δύο (2) ετών. Οι Κυβερνήσεις ξεκινούν τα Σχέδια Δράσης ανταλλάσσοντας πληροφορίες γύρω από τις υφιστάμενες προσπάθειές τους και τον τρόπο που αυτές σχετίζονται με τις κεντρικές προκλήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν, συμπεριλαμβανομένων αυτών για την Ανοιχτή Διακυβέρνηση. Τα Σχέδια Δράσης, στη συνέχεια, καθορίζουν τις δεσμεύσεις των Κυβερνήσεων, οι οποίες εκτείνονται πέρα από τις υφιστάμενες πρακτικές, στον εκάστοτε τομέα Πολιτικής. Οι δεσμεύσεις αυτές μπορεί να βασίζονται σε υφιστάμενες προσπάθειες Ανοικτής Διακυβέρνησης, στον εντοπισμό νέων μέτρων για την ολοκλήρωση παράλληλων μεταρρυθμίσεων ή να προτείνουν μία δράση σε έναν εντελώς νέο τομέα.

Οι δεσμεύσεις της OGP δομούνται γύρω από ένα σύνολο πέντε «Μεγάλων Προκλήσεων» που αντιμετωπίζουν οι Κυβερνήσεις. Η OGP αναγνωρίζει ότι όλες οι χώρες έχουν διαφορετικά σημεία εκκίνησης. Οι χώρες επιλέγουν τις περιοχές των μεγάλων προκλήσεων και συγκεκριμένες δεσμεύσεις που σχετίζονται με τις ιδιαιτερότητές τους. Κανένα Σχέδιο Δράσης, πρότυπο ή συγκεκριμένες δεσμεύσεις, δεν επιβάλλονται στις χώρες που συμμετέχουν.

Οι πέντε «Μεγάλες Προκλήσεις» της OGP είναι:

- I. Βελτίωση των Δημόσιων Υπηρεσιών** - μέτρα που αφορούν ολόκληρο το φάσμα των Υπηρεσιών για τους πολίτες, συμπεριλαμβανομένης της Υγείας, της Εκπαίδευσης, της Δικαιοσύνης, της Υδρευσης, του Ηλεκτρισμού, των Τηλεπικοινωνιών και κάθε άλλου τομέα, μέσα από την προώθηση της βελτίωσης των Δημοσίων Υπηρεσιών ή την καινοτομία στον Ιδιωτικό τομέα.
- II. Ενίσχυση της Δημόσιας Αξιοπιστίας** - μέτρα που αφορούν στην αντιμετώπιση της διαφθοράς, την πρόσβαση στη δημόσια πληροφορία, τη μεταρρύθμιση στη χρηματοδότηση πολιτικών δράσεων επικοινωνίας, την ελευθερία έκφρασης των Μέσων Ενημέρωσης και της Κοινωνίας των Πολιτών.
- III. Αποτελεσματική Διαχείριση Δημόσιων Πόρων** - μέτρα που αφορούν στη διαχείριση των Προϋπολογισμών, των Συστημάτων Προμηθειών, των φυσικών πόρων καθώς και της ξένης βοήθειας.
- IV. Δημιουργία Ασφαλέστερων Κοινωνιών** - μέτρα που αντιμετωπίζουν τη Δημόσια Ασφάλεια, τους τομείς καταστροφών και κρίσεων καθώς και των περιβαλλοντικών απειλών.

- V. Ενδυνάμωση της Εταιρικής Ευθύνης** - μέτρα που αντιμετωπίζουν την Εταιρική Ευθύνη σε θέματα όπως το Περιβάλλον, την καταπολέμηση της διαφθοράς, την προστασία των καταναλωτών και τη συμμετοχή των πολιτών.

Αν και η φύση των συγκεκριμένων δεσμεύσεων κάτω από οποιαδήποτε μεγάλη περιοχή πρόκλησης θα πρέπει να είναι ευέλικτη και να επιτρέπει την εφαρμογή της στις μοναδικές συνθήκες κάθε χώρας, όλες οι δεσμεύσεις στην OGP πρέπει να αντανακλούν τέσσερις (4) βασικές αρχές Ανοικτής Διακυβέρνησης:

- Διαφάνεια - οι πληροφορίες σχετικά με τις κυβερνητικές δραστηριότητες και αποφάσεις πρέπει να είναι ανοιχτές, ολοκληρωμένες, έγκαιρες, ελεύθερα διαθέσιμες στο κοινό και να καλύπτουν τις βασικές αρχές των ανοικτών προτύπων (π.χ. μη επεξεργασμένα δεδομένα ή δεδομένα στην πηγή, δυνατότητα αυτόματης ανάγνωσής τους κοκ).
- Συμμετοχή των Πολιτών - οι Κυβερνήσεις πρέπει να προσπαθούν να κινητοποιήσουν τους πολίτες ώστε να συμμετάσχουν στη δημόσια συζήτηση, να δίνουν απαντήσεις και υλικό για σχολιασμό, τα οποία να οδηγούν σε μια πιο ευέλικτη, καινοτόμα και αποτελεσματική Διακυβέρνηση.

- **Λογοδοσία** - υπάρχουν κανόνες, κανονισμοί και μηχανισμοί που αναγκάζουν κυβερνητικούς φορείς να τεκμηριώνουν τις πράξεις τους, να απαντούν σε κριτικές ή απαιτήσεις προς αυτούς και να αποδέχονται την ευθύνη τους σε περίπτωση μη εκτέλεσης Νόμων ή άλλων υποχρεώσεων.

- **Τεχνολογία και Καινοτομία** - οι Κυβερνήσεις ενισχύουν την παροχή υπηρεσιών στους πολίτες μέσα από την ανοιχτή πρόσβαση στην τεχνολογία, το ρόλο των νέων τεχνολογιών στην προώθηση της καινοτομίας καθώς και τη σημασία της αύξησης της ικανότητας των πολιτών να χρησιμοποιούν τις τεχνολογίες αυτές.

Οι χώρες μπορούν να εστιάζουν τις δεσμεύσεις τους σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, όπου πιστεύουν ότι οι προσπάθειες τους για Ανοικτή Διακυβέρνηση μπορούν να έχουν τον μεγαλύτερο αντίκτυπο.

Αναγνωρίζοντας ότι η επίτευξη των δεσμεύσεων της Ανοικτής Διακυβέρνησης περιλαμβάνει συχνά μια πολυετή διαδικασία, οι Κυβερνήσεις θα πρέπει να προτείνουν χρονοδιαγράμματα και σημεία αναφοράς για τις δεσμεύσεις αυτές, τα οποία δείχνουν τι πρέπει να ολοκληρωθεί κάθε χρόνο, όπου αυτό είναι δυνατόν.

Αυτή η Ενότητα εκθέτει λεπτομερώς κάθε μία από τις δεσμεύσεις της Ελλάδας, όπως αυτές περιλαμβάνονται στο αρχικό Σχέδιο Δράσης της.

Κάποιες δεσμεύσεις έχουν ένα μοναδικό ορόσημο ενώ άλλες πολλαπλά. Σε αυτές τις περιπτώσεις τα ορόσημα αξιολογήθηκαν μαζί, σε ένα ενιαίο δελτίο, προκειμένου να αποφευχθεί η επανάληψη και να γίνει πιο εύκολη η ανάγνωση για τους ενδιαφερόμενους φορείς.

Ενώ οι περισσότεροι δείκτες παρουσιάζονται αυτόνομα μέσα σε κάθε δέσμευση, μια σειρά από αυτούς χρήζει περαιτέρω εξήγησης.

- **Συνάφεια :**

Ο ερευνητής του IRM αξιολόγησε κάθε δέσμευση ξεχωριστά, σε σχέση με τη σημασία της, ως προς τις Αρχές και τις «Μεγάλες Προκλήσεις» της OGP.

- Αρχές: μερικές δεσμεύσεις είναι ασαφείς σε σχέση με τις αρχές της OGP. Προκειμένου να εντοπίσουν τέτοιες περιπτώσεις, ο ερευνητής βασίστηκε σε μια προσεκτική ανάγνωση του κειμένου των δεσμεύσεων. Το κείμενο προσδιορίζει τις δεσμεύσεις και μπορεί να

εκφράσει καλύτερα τη σχέση τους με τα θεμελιώδη ζητήματα της ανοικτότητας.

- «Μεγάλες Προκλήσεις»: ενώ ορισμένες δεσμεύσεις μπορούν να αφορούν σε περισσότερες από μία προκλήσεις, σημειώνονται μόνον εκείνες που είχαν εντοπιστεί από την Κυβέρνηση (σχεδόν όλες οι δεσμεύσεις αντιμετωπίζουν μια «Μεγάλη Πρόκληση»).

- **Φιλοδοξία :**

- Πιθανές επιπτώσεις: οι χώρες που συμμετέχουν στην OGP αναλαμβάνουν φιλόδοξες δεσμεύσεις (μέσα από νέες ή προϋπάρχουσες δράσεις) που εκτείνονται πέρα από τις υφιστάμενες κυβερνητικές πρακτικές. Μέσα από ένα ευρύ ορισμό αυτής της φιλοδοξίας, ο ερευνητής κρίνει το κατά πόσο η δέσμευση μετασηματίζει τον εκάστοτε τομέα της Πολιτικής. Η ανάλυση αυτή βασίζεται στα ευρήματα του ερευνητή, καθώς και στην εμπειρία του ως εμπειρογνώμονας της Δημόσιας Πολιτικής .
- Νέα ή προϋπάρχουσα δέσμευση: Ο ερευνητής καταγράφει επίσης, με αντικειμενικό τρόπο, αν η δέσμευση βασίστηκε σε μια δράση που προηγήθηκε του Σχεδίου Δράσης .

- **Χρονοδιάγραμμα:**

- Προβλεπόμενη ολοκλήρωση: Τα άρθρα Διακυβέρνησης της OGP ενθαρρύνουν τις χώρες, ώστε να υιοθετήσουν δεσμεύσεις με σαφή αποτελέσματα και ετήσια ορόσημα. Σε περιπτώσεις όπου αυτές οι πληροφορίες δεν είναι διαθέσιμες, ο ερευνητής περιγράφει κατά προσέγγιση την πρόοδο της δέσμευσης, μέσα στη χρονική περίοδο της αξιολόγησης.

1 | Ενθάρρυνση της δημόσιας συμμετοχής

1.1 | Αύξηση του αριθμού Νομοθετικών Πράξεων που διέρχονται της διαδικασίας διαβούλευσης, μέσω διαδικτύου

Η διαβούλευση μέσω διαδικτύου είναι προς το παρόν περιορισμένη. Στόχος είναι να διπλασιαστεί ο αριθμός των Νομοθετικών Πράξεων που υπόκεινται στη διαδικασία διαβούλευσης, μέσω διαδικτύου, μέχρι τον Ιούνιο του 2013, καθώς επίσης και να αυξηθεί η δημόσια συμμετοχή και η πληροφόρηση που λαμβάνεται από τους πολίτες.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ					
ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΕΠΙΣΠΕΥΔΩΝ ΦΟΡΕΑΣ	Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΔΔΑ)			
	ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης			
	ΟΡΙΣΤΗΚΕ ΣΗΜΕΙΟ ΕΠΑΦΗΣ;	Όχι			
ΣΤΟΧΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ		Υψηλή (η περιγραφή της δέσμευσης περιέχει συγκεκριμένους, μετρήσιμους στόχους για την επίτευξη του στόχου)			
ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΓΡ	Άυξηση της Δημόσιας Αξιοπιστίας			
	ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΟΓΡ				
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΓΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ, ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΚΑΜΙΑ
		X			
ΦΙΛΟΔΟΣΙΑ					
ΝΕΑ Η ΠΡΟΫΠΑΡΧΟΥΣΑ Προϋπάρχουσα		ΠΡΟΫΠΑΡΧΟΥΣΑ Μέτρα (η δέσμευση αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προόδου στο σχετικό τομέα Πολιτικής)			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ: Ιούλιος 2012	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ: Ημερομηνία λήξης	Πραγματική ολοκλήρωση Προβλεπόμενη ολοκλήρωση			
ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ					
Νέα δέσμευση βάσει της υφιστάμενης προσπάθειας					

Τι συνέβη;

Ο στόχος της δέσμευσης, όπως περιγράφεται στο Σχέδιο Δράσης, ήταν να διπλασιαστεί ο αριθμός (σε ποσοστό) των Νομοθετικών Πράξεων, καθώς και να αυξηθεί η συμμετοχή των πολιτών. Κάνενα από τα σημεία δεν έχει πλήρως, επιτευχθεί και παρατηρείται μια υποβάθμιση της όλης διαδικασίας, παρότι υπήρξε ένας σημαντικός αριθμός Νόμων που συζητήθηκαν διαδικτυακά¹.

Η πλατφόρμα για το διαδικτυακό σχολιασμό προτεινόμενων Νομοθετικών Πράξεων (www.opengov.gr) ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2009. Ο αρχικός στόχος της πλατφόρμας ήταν η δημοσιοποίηση κάθε σχεδίου Νομοθεσίας (σε ξεχωριστό χώρο που δημιουργήθηκε για κάθε Υπουργείο στο www.opengov.gr) πριν από την υποβολή τους στο Κοινοβούλιο.

Με τον τρόπο αυτό, πολίτες και οργανισμοί καταθέτουν τα σχόλια, τις προτάσεις και τις απόψεις τους, άρθρο προς άρθρο στην εκάστοτε Νομοθεσία. Τα σχόλια αυτά θα έπρεπε να συγκεντρώνονται και να αξιολογούνται από τους Δημόσιους φορείς που είναι υπεύθυνοι για την εκάστοτε διαβούλευση Νόμου. Τα σχόλια των πολιτών, έπειτα, θα ενσωματώνονταν, με σαφήνεια στο τελικό κείμενο της νομοθεσίας, όπου αυτό θα ήταν δυνατό.

Ωστόσο, η αρχική έκδοση της πλατφόρμας δε συνδυάστηκε με έναν κώδικα διαβούλευσης με διακριτούς ρόλους στη διαδικασία και τις υποχρεώσεις των φορέων. Παράλληλα, δεν περιλαμβάνει μηχανισμό λογοδοσίας, ιδίως σχετικά με το πώς Κυβέρνηση και Δημόσια Διοίκηση πρέπει να τεκμηριώνουν τα Νομοσχέδια, να εξηγούν τις αναθεωρήσεις τους και να αναλύουν το τελικό, προς ψήφιση, κείμενο. Επομένως, η νομοθεσία που συνόδευε τη λειτουργία της πλατφόρμας αυτής ήταν ανεπαρκής, για παράδειγμα, ως προς την υποχρεωτική διαβούλευση όλων των προτεινόμενων νόμων, που ήταν και αρχικός στόχος ή ως προς τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να ενσωματωθεί η συμμετοχή των σχολίων των πολιτών στις τελικές νομοθετικές προτάσεις².

Είχε σημασία;

Από τα τέλη του 2010, παρατηρείται μια μετατόπιση από μια ατζέντα Ανοικτής Διακυβέρνησης, σε ό, τι έχει περιγραφεί ως «Κυβέρνηση του κατεπείγοντος». Στο πλαίσιο αυτό, ένας σημαντικός αριθμός Νόμων πέρασαν από τη Βουλή χωρίς προηγούμενη κοινοβουλευτική συζήτηση. Οι, εν λόγω, Νόμοι περιλαμβάνουν τις υποχρεώσεις της χώρας στο πλαίσιο των προγραμμάτων Οικονομικής Προσαρμογής της Ελλάδας³, αλλαγές στις συνθήκες της Εργατικής και Κοινωνικής Ασφάλισης ή Νόμους που αφορούν στην Εκπαίδευση⁴.

Οι φορείς γύρω από την OGP, έχουν συχνά αναφερθεί στο γεγονός της υποβάθμισης του ενδιαφέροντος για τις διαδικτυακές διαβουλεύσεις. Έχει επίσης αναφερθεί ότι το ανεπαρκές υφιστάμενο Νομοθετικό Πλαίσιο για την πλατφόρμα Ηλεκτρονικής Διαβούλευσης έχει συμβάλει στην υποβάθμιση αυτή.

Βλέποντας μπροστά

Ο ερευνητής προτείνει μια νέα δέσμευση, ή ένα σύνολο δεσμεύσεων, για την καλύτερη επίτευξη αυτού του σημαντικού στόχου. Θα πρέπει να υπάρξει μια συντονισμένη προσπάθεια με την Κοινωνία των Πολιτών, προκειμένου να εξασφαλιστεί μια συμμετοχική και αποτελεσματική διαβούλευση σε όλα τα επίπεδα (νομικό, επιχειρησιακό, τεχνικό), στην οποία θα περιλαμβάνονται:

- Η εισαγωγή ενός κώδικα διαβούλευσης που θα ισχύει για όλους τους Δημόσιους Φορείς που εμπλέκονται στη σύνταξη ή την τεκμηρίωση νομοθεσίας.
- Η οργάνωση ενός μηχανισμού ελέγχου και λογοδοσίας, τόσο ως προς τον τρόπο όσο και ως προς την ποιότητα της διαβούλευσης.
- Η σύνδεση της εκάστοτε διαβούλευσης Νομοθεσίας με πηγές πληροφοριών του Δημοσίου (πχ. τη «Διαύγεια») και με πηγές τεκμηρίωσης των προτάσεων Νόμου (πχ. μελέτες σκοπιμότητας, προηγούμενες Νομοθεσίες, κείμενα πολιτικής) αλλά και σχετικές πρωτοβουλίες της Κοινωνίας των Πολιτών.

¹ Described also in the Greek OGP Self Assessment Report, 2013. Athens, Ministry for Administrative Reform and E-Government available at <http://www.opengov.gr/ogp/wp-content/plugins/download-monitor/download.php?id=17> (English)

OGP Έκθεση Αξιολόγησης Προόδου Σχεδίου Δράσης, 2013. Αθήνα, Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης <http://www.opengov.gr/ogp/wp-content/plugins/download-monitor/download.php?id=16> (Ελληνικά)

² Stefanou, Efi 2013. A discussion on legislative governance. Athens: Member of the team of the Ministry for Administrative reform and E-Government. The discussion is available at <http://goo.gl/kP9IGH>, the the legislation for the online consultation is available in Greek at <http://goo.gl/nsD46>

³ The Second Economic Adjustment Programme for Greece available at http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/op94_en.htm (European Economy. Occasional Papers. 94. March 2012. Brussels. Paper and internet. 192pp.)

⁴ Several examples of such laws can be found in the Hellenic Parliament portal (2013), ie http://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Anazitisi-Nomothetikou-Ergou?law_id=b5a0bcad-54e7-406b-925e-0a38514daa25 (Greek)

1.2 | Αξιοποίηση των σχολίων και προτάσεων των πολιτών

Δεν έχει εφαρμοστεί κοινός μηχανισμός αξιοποίησης των σχολίων και προτάσεων των πολιτών. Ο κάθε φορέας εφαρμόζει τις δικές του μεθόδους για την αξιοποίηση των σχολίων και προτάσεων που υποβάλλονται χωρίς να υπάρχει συχνά ανατροφοδότηση σχετικά με την αξιοποίηση αυτών. Με βάση μια πιο συστηματική προσέγγιση, πρέπει να τεκμηριώνεται επαρκώς τι ελήφθη υπόψη, ποια κριτήρια εφαρμόστηκαν κατά τη στάθμιση των στοιχείων της διαβούλευσης, και επομένως, με ποιον τρόπο οι απόψεις όσων αναμείχθηκαν στην διαδικασία αυτή, έχουν συμβάλει στη βελτίωση του περιεχομένου.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ				
ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΕΠΙΣΠΕΥΔΩΝ ΦΟΡΕΑΣ	Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (ΕΚΔΔΑ)		
	ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης		
	ΟΡΙΣΤΗΚΕ ΣΗΜΕΙΟ ΕΠΑΦΗΣ;	Όχι		
ΣΤΟΧΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ		Μέτρια (Η περιγραφή της δέσμευσης περιέχει συγκεκριμένους στόχους, αλλά δεν περιγράφει ορόσημα για την επίτευξη του στόχου)		
ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΓΡ	Αύξηση της Δημόσιας Αξιοπιστίας		
	ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΟΓΡ			
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΓΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ, ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ
		X	X	
ΦΙΛΟΔΟΞΙΑ				
ΝΕΑ Η ΠΡΟΪΠΑΡΧΟΥΣΑ Προϋπάρχουσα		ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Μέτρια (η δέσμευση αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προόδου στο σχετικό τομέα Πολιτικής)		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ				
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ: Ιούλιος 2012	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ: Ιούνιος 2013	Πραγματική ολοκλήρωση Προβλεπόμενη ολοκλήρωση		
ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ				
Νέα δέσμευση βάσει της υφιστάμενης προσπάθειας				

Τι συνέβη;

Περιορισμένες ήταν οι πρωτοβουλίες που αφορούν στην εισαγωγή διαδικτυακών, και μη, μηχανισμών οργάνωσης και αξιοποίησης των σχολίων των πολιτών. Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης οργάνωσε, κατά τη διάρκεια του 2012 και 2013, ανοιχτά εργαστήρια με τη συμμετοχή ενδιαφερομένων φορέων με στόχο την ανταλλαγή απόψεων και καλών πρακτικών γύρω από τα θέματα, μεταξύ άλλων, της Διαφάνειας, των διαδικτυακών διαβουλεύσεων και της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης¹.

Παράλληλα, δημιουργήθηκε ένα καθημερινό κανάλι επικοινωνίας - κυρίως μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου - με τους Δημοσίους Υπαλλήλους που είναι υπεύθυνοι της διαδικτυακής διαδικασίας διαβούλευσης, στα αντίστοιχα Υπουργεία.

Οι παραπάνω προσπάθειες παραμένουν αποσπασματικές, με λίγα Υπουργεία να εμπλέκονται στη διαδικασία αξιοποίησης σχολίων πολιτών, όπως γίνεται αντιληπτό και από τον περιορισμένο αριθμό Εκθέσεων διαβούλευσης. Οι υφιστάμενες προσπάθειες θα περιλάμβαναν την ανάπτυξη ενός πιο ολοκληρωμένου μηχανισμού ελέγχου αξιοποίησης σχολίων πολιτών. Την καθιέρωση δεικτών για το πώς θα βελτιωθεί η συμμετοχή και τους τρόπους και τα σημεία στα οποία άλλαξε η προτεινόμενη Νομοθεσία, μετά το πέρας της διαβούλευσης.

Το 2010, το ελληνικό Υπουργείο Οικονομικών είχε ακολουθήσει μια πρότυπη μεθοδολογική προσέγγιση αξιοποίησης σχολίων και προτάσεων πολιτών, με αντικείμενο τη μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος. Καθόρισε ειδικές, με αναλυτική τεκμηρίωση, θεματικές ενότητες για συζήτηση, παρουσιάζοντας την τρέχουσα κατάσταση του προβλήματος και τις διαθέσιμες επιλογές πολιτικής. 15.000 παρατηρήσεις στάλθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου της διαβούλευσης (15 ημέρες). Πολίτες, τόσο ειδικοί όσο και επαγγελματίες, πρότειναν συγκεκριμένες λύσεις και ιδέες γύρω από την προτεινόμενη Νομοθεσία².

Είχε σημασία;

Δεδομένου ότι η ηλεκτρονική πλατφόρμα σχολιασμού προτεινόμενων Νόμων, δεν έχει εξελιχθεί σε ένα χώρο ουσιαστικής διαβούλευσης και συμμετοχής των πολιτών, υπάρχει η ανάγκη να αντιστραφεί η κατάσταση αυτή. Το αίτημα αυτό αποτελεί προτεραιότητα για τους ενδιαφερόμενους φορείς

της Κοινωνίας των Πολιτών³. Όπως μας έδειξε και το παράδειγμα του ελληνικού Υπουργείου Οικονομικών, μια πιο οργανωμένη και τεκμηριωμένη προσέγγιση πάνω στο εκάστοτε αντικείμενο της διαβούλευσης, θα μπορούσε να οδηγήσει σε μια πολύ πιο επικεντρωμένη και ποιοτική συμμετοχή των πολιτών.

Αναφέρεται, επίσης, συχνά από τα ενδιαφερόμενα μέρη της Κοινωνίας των Πολιτών, ότι υπάρχει ανάγκη να ενισχυθεί η υφιστάμενη πλατφόρμα σχολιασμού με συγκεκριμένους μηχανισμούς λογοδοσίας της Δημόσιας Διοίκησης, ακριβώς τη στιγμή που υπάρχει ένας αυξανόμενος αριθμός Νόμων που ψηφίζονται στο πλαίσιο της «κατεπείγουσας κοινοβουλευτικής διαδικασίας».

Βλέποντας μπροστά

Ο ερευνητής προτείνει μια νέα δέσμευση για την καλύτερη επίτευξη αυτού του σημαντικού στόχου. Θα πρέπει να υπάρξει μια συντονισμένη προσπάθεια με την Κοινωνία των Πολιτών, προκειμένου να εξασφαλιστεί μια συμμετοχική και αποτελεσματική διαβούλευση σε όλα τα επίπεδα (νομικό, επιχειρησιακό, τεχνικό), στην οποία θα περιλαμβάνεται:

- Η εισαγωγή ενός κώδικα διαβούλευσης που θα ισχύει για όλους τους Δημόσιους φορείς που εμπλέκονται στη σύνταξη ή την τεκμηρίωση Νομοθεσίας.
- Η οργάνωση ενός μηχανισμού ελέγχου και λογοδοσίας, τόσο ως προς τον τρόπο όσο και ως προς την ποιότητα της διαβούλευσης.
- Η σύνδεση της εκάστοτε διαβούλευσης Νομοθεσίας με πηγές πληροφοριών του Δημοσίου (πχ. τη «Διαύγεια») και με πηγές τεκμηρίωσης των προτάσεων Νόμου (πχ. μελέτες σκοπιμότητας, προηγούμενες νομοθεσίες, κείμενα πολιτικής) αλλά και σχετικές πρωτοβουλίες της Κοινωνίας των Πολιτών.
- Η οργάνωση ανοικτών εργαστηρίων και διαγωνισμών γύρω από θέματα οργάνωσης, ελέγχου και αξιολόγησης δράσεων Ανοικτής Διακυβέρνησης και δεδομένων.
- Η σύνδεση των παραπάνω με σημαντικούς φορείς δημόσιας διαβούλευσης Νόμων ή άλλων κειμένων, όπως η Βουλή.

¹Innovative labs (2013), National Centre for Public Administration and Local Government, description and results are available at <http://www.ekdd.gr/ekdda/index.php/gr/2012-06-19-09-19-56> (in Greek). Innovative labs address a series of issues including transparency, (ex. December 2012, results in Greek available at http://www.ekdd.gr/ekdda/images/ektheseis_politikis/Pol-icy_Paper_Diavgeia_2.pdf) and electronic government

²Stefaneas, Petros, Internet Based Open Governance: the case of Greece, Internet, Politics, Policy 2010: An Impact Assessment, Oxford Internet Institute, September 2010 (poster and short paper available at <http://bit.ly/17yXvLY>)

³Transparency International, 2013. Contribution to the online OGP Action Plan self assessment procedure, Athens, available at <http://bit.ly/17yXt6P>

2 | Αποτελεσματικότερη Διαχείριση Δημοσίων Πόρων

2.1 | Λειτουργία κεντρικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Προμηθειών

Η ελληνική Κυβέρνηση έχει αποκτήσει το αναγκαίο Σύστημα Ηλεκτρονικών Προμηθειών, ώστε να ενοποιηθεί και να γίνεται κεντρικά η διαδικασία προμηθειών για όλα τα Υπουργεία. Το λογισμικό εγκαθίσταται ήδη, ενώ την ίδια στιγμή εξελίσσεται ο ανασχεδιασμός των διαδικασιών. Σε ένα χρόνο, το Σύστημα θα είναι μερικώς λειτουργικό. Σε δύο χρόνια το Σύστημα θα είναι πλήρως λειτουργικό, καλύπτοντας όλα τα Υπουργεία.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ					
ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΕΠΙΣΠΕΥΔΩΝ ΦΟΡΕΑΣ	Γενική Γραμματεία Εμπορίου			
	ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας			
	ΟΡΙΣΤΗΚΕ ΣΗΜΕΙΟ ΕΠΑΦΗΣ;	Όχι			
ΣΤΟΧΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ		Μέτρια (Η περιγραφή της δέσμευσης περιέχει συγκεκριμένους στόχους, αλλά δεν περιγράφει ορόσημα για την επίτευξη του στόχου)			
ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΓΡ	Αποτελεσματικότερη διαχείριση δημοσίων πόρων			
	ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΟΓΡ				
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΓΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ, ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΚΑΜΙΑ
					X
ΦΙΛΟΔΟΣΙΑ					
ΝΕΑ Η ΠΡΟΪΠΑΡΧΟΥΣΑ Προϋπάρχουσα		ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Περιορισμένα (η δέσμευση αποτελεί ένα θετικό βήμα προόδου στο σχετικό τομέα Πολιτικής)			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ: Ιούλιος 2012	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ: Ιούνιος 2014	Πραγματική ολοκλήρωση Προβλεπόμενη ολοκλήρωση			
ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ					
Νέα δέσμευση βάσει της υφιστάμενης προσπάθειας					

Τι συνέβη;

Ο ερευνητής βρήκε την πρόοδο στη δέσμευση αυτή, περιορισμένη. Το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) βρίσκεται σε φάση πιλοτικής λειτουργίας. Υπάρχει διαθέσιμη μια δημόσια λίστα των ανοικτών προσκλήσεων για την υποβολή προσφορών καθώς και λειτουργία αναζήτησης πληροφοριών που προέρχονται από το Σύστημα Δημοσίων Συμβάσεων. Οι λειτουργίες αυτές δίνουν περιορισμένη δημόσια πρόσβαση σε, κυρίως, αδόμητη πληροφορία. Δεν υπάρχει άλλη πηγή οργανωμένης άντλησης δεδομένων: επεξεργασμένη πληροφορία (πχ. στατιστικά χρήσης ή αποτελέσματα), ανοιχτά σύνολα δεδομένων ή τεχνικές συλλογής δεδομένων (rss ή api), τα οποία να είναι διαθέσιμα για περαιτέρω έρευνα.

Είχε σημασία;

Όπως αναφέρθηκε, δεν είναι σαφές πώς η δέσμευση αυτή σχετίζεται με τις αρχές της OGP. Παρά το γεγονός ότι το Σύστημα αυτό θα μπορούσε να είναι μια πολύτιμη πηγή των ανοικτών δημοσίων πληροφοριών για πολίτες και επιχειρήσεις, ο τρόπος με τον οποίο περιγράφεται η δέσμευση αποκλείει τη συμμετοχή των πολιτών ή τη λογοδοσία της Δημόσιας Διοίκησης. Πρόκειται, στην ουσία, για μια δέσμευση που αφορά σε ένα μέρος της ίδιας της Δημόσιας Διοίκησης.

Βλέποντας μπροστά

Ο ερευνητής προτείνει μια νέα δέσμευση πάνω στην υλοποίηση του Συστήματος. Ένας νέος στόχος θα μπορούσε να περιλαμβάνει τη δημιουργία και το άνοιγμα δεδομένων που αφορούν στις δημόσιες προμήθειες στο σύνολό τους. Μια τέτοια πρωτοβουλία θα μπορούσε να αποτελέσει μέρος μια γενικότερης στρατηγικής για την Ανοικτή Διακυβέρνηση, ενώ θα ενίσχυε την επιχειρηματικότητα και την καλύτερη λήψη αποφάσεων στη Δημόσια Διοίκηση¹.

¹Greek Free / Open Source Software Society, 2013. Contribution to the online OGP Action Plan self assessment procedure, Athens, available at <http://bit.ly/1788YQg> (Greek)

2.2 | Λειτουργία κεντρικού Συστήματος Προγραμματισμού Διαχείρισης Πόρων (Enterprise Resource Planning, ERP)

Στόχος είναι η υιοθέτηση ενός κοινού λογιστικού σχεδίου και η εφαρμογή ενός συστήματος ERP σε όλα τα Υπουργεία και τις κυβερνητικές υπηρεσίες. Η χρηματοδότηση έχει διασφαλιστεί, ένα τυποποιημένο σύστημα του Προϋπολογισμού είναι υπό κατάρτιση και η διαδικασία σύναψης συμβάσεων για το σύνολο του έργου έχει ξεκινήσει. Κατά τη διάρκεια του επόμενου έτους, θα αποφασιστούν τα βασικά ζητήματα σχετικά με την αναγκαία διαδικασία ανασχεδιασμού καθώς και τις μεθόδους αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου, όπως και το μοντέλο αποτίμησης και τα KPIs. Σε δύο χρόνια, το πιλοτικό σύστημα θα τεθεί σε λειτουργία.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ					
ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΕΠΙΣΠΕΥΔΩΝ ΦΟΡΕΑΣ	Υπουργείο Οικονομικών			
	ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης			
	ΟΡΙΣΤΗΚΕ ΣΗΜΕΙΟ ΕΠΑΦΗΣ;	Όχι			
ΣΤΟΧΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ		Μέτρια (Η περιγραφή της δέσμευσης περιέχει συγκεκριμένους στόχους, αλλά δεν περιγράφει ορόσημα για την επίτευξη του στόχου)			
ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΓΡ	Αποτελεσματικότερη διαχείριση δημοσίων πόρων			
	ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΟΓΡ				
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΓΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ, ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	Καμία
					X
ΦΙΛΟΔΟΣΙΑ					
ΝΕΑ Η ΠΡΟΫΠΑΡΧΟΥΣΑ Προϋπάρχουσα		ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Πολύ περιορισμένα (η δέσμευση διατηρεί την υπάρχουσα κατάσταση στο σχετικό τομέα Πολιτικής)			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ: Ιούλιος 2012	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ: Δεκέμβριος 2015	Πραγματική ολοκλήρωση Προβλεπόμενη ολοκλήρωση			
ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ					
Νέα δέσμευση βάσει της υφιστάμενης προσπάθειας					

Τι συνέβη;

Η υλοποίηση κεντρικού Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων της Κεντρικής κυβέρνησης βρίσκεται σε πολύ πρώιμο στάδιο.

Είχε σημασία;

Δεν έχει περιγραφεί με ποιο τρόπο η υλοποίηση του κεντρικού Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων της Κεντρικής κυβέρνησης ενισχύει τις αρχές της OGP. Το μελλοντικό (2015) σύστημα θα μπορούσε να είναι ένας κρίσιμος πόρος ανοικτών οικονομικών και άλλων δεδομένων για την Ανοικτή Διακυβέρνηση. Ο τρόπος που περιγράφεται τώρα η δέσμευση δεν προβλέπει, για παράδειγμα, μηχανισμούς λογοδοσίας στην εκτέλεση των Προϋπολογισμών ή εργαλεία συμμετοχής και ελέγχου από τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Βλέποντας μπροστά

Ο ερευνητής προτείνει μια νέα δέσμευση πάνω στην υλοποίηση του Συστήματος. Ένας νέος στόχος θα μπορούσε να περιλαμβάνει τη δημιουργία και το άνοιγμα δεδομένων που αφορούν στην εκτέλεση του Προϋπολογισμού, καθώς και τη σύνδεσή του με τη «Διαύγεια». Μια τέτοια πρωτοβουλία θα μπορούσε να αποτελέσει μέρος μια γενικότερης στρατηγικής για την Ανοικτή Διακυβέρνηση και θα ενίσχυε την καλύτερη διαχείριση των δημοσίων πόρων και τη λογοδοσία στη λήψη των αποφάσεων¹.

¹ Greek Free / Open Source Software Society, 2013. Contribution to the online OGP Action Plan self assessment procedure, Athens, available at <http://bit.ly/1788YQg> (Greek)

2.3 | Λειτουργία κεντρικού Συστήματος Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού (Human Resources Management, HRMS)

Στόχος είναι η υιοθέτηση ενός κοινού λογιστικού σχεδίου και η εφαρμογή ενός συστήματος ERP σε όλα τα Υπουργεία και τις κυβερνητικές υπηρεσίες. Η χρηματοδότηση έχει διασφαλιστεί, ένα τυποποιημένο σύστημα του Προϋπολογισμού είναι υπό κατάρτιση και η διαδικασία σύναψης συμβάσεων για το σύνολο του έργου έχει ξεκινήσει. Κατά τη διάρκεια του επόμενου έτους, θα αποφασιστούν τα βασικά ζητήματα σχετικά με την αναγκαία διαδικασία ανασχεδιασμού καθώς και τις μεθόδους αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου, όπως και το μοντέλο αποτίμησης και τα KPIs. Σε δύο χρόνια, το πιλοτικό σύστημα θα τεθεί σε λειτουργία.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ					
ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΕΠΙΣΠΕΥΔΩΝ ΦΟΡΕΑΣ	Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης			
	ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης			
	ΟΡΙΣΤΗΚΕ ΣΗΜΕΙΟ ΕΠΑΦΗΣ;	Όχι			
ΣΤΟΧΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ		Μέτρια (Η περιγραφή της δέσμευσης περιέχει συγκεκριμένους στόχους, αλλά δεν περιγράφει ορόσημα για την επίτευξη του στόχου)			
ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΓΡ	Αποτελεσματικότερη διαχείριση δημοσίων πόρων, Αύξηση της δημόσιας αξιοπιστίας			
	ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΟΓΡ				
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΓΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ, ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΚΑΜΙΑ
			X		
ΦΙΛΟΔΟΣΙΑ					
ΝΕΑ Η ΠΡΟΫΠΑΡΧΟΥΣΑ Προϋπάρχουσα		ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Πολύ περιορισμένα (η δέσμευση διατηρεί την υπάρχουσα κατάσταση στο σχετικό τομέα Πολιτικής)			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ: Ιούλιος 2012	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ: Δεκέμβριος 2015	Πραγματική ολοκλήρωση Προβλεπόμενη ολοκλήρωση			
ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ					
Νέα δέσμευση βάσει της υφιστάμενης προσπάθειας					

Τι συνέβη;

Το πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού του Δημοσίου βρίσκεται σε φάση σχεδιασμού, αλλά μέρος των λειτουργιών του έχει υλοποιηθεί μέσα από το σύστημα της Απογραφής (<http://apografi.gov.gr>), με βάση το οποίο έχει ολοκληρωθεί η απογραφή των Δημοσίων Υπαλλήλων. Η Απογραφή περιλαμβάνει στατιστικούς δείκτες μηνιαίας εξέλιξης του προσωπικού στο Δημόσιο Τομέα, δημογραφικά και άλλα στοιχεία (πχ. επίπεδο εκπαίδευσης), όπως και μια συνολική απεικόνιση του αριθμού των Δημοσίων Υπαλλήλων.

Είχε σημασία;

Ο στόχος της λειτουργίας του Συστήματος Διαχείρισης πληροφοριών Ανθρώπινου Δυναμικού, όπως περιγράφεται στο Σχέδιο Δράσης της OGP, δεν είναι ξεκάθαρα συνδεδεμένος με τις αρχές Ανοικτής Διακυβέρνησης, όπως η λογοδοσία. Αν και οι πολιτικές διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων και των στατιστικών στοιχείων είναι ζωτικής σημασίας για τις Δημόσιες Υπηρεσίες, υπήρξαν περιορισμένες κυβερνητικές δράσεις για την προώθηση της ανοικτής επαναχρησιμοποίησης των υφιστάμενων στατιστικών ή τη δυνατότητα να συμμετέχουν Δημόσιοι Υπάλληλοι καθώς και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, στη συζήτηση και ανάλυσή τους.

Βλέποντας μπροστά

Ο ερευνητής προτείνει μια νέα δέσμευση πάνω στην υλοποίηση του Συστήματος. Ένας νέος στόχος θα μπορούσε να περιλαμβάνει την επεξεργασία και το άνοιγμα δεδομένων από το σύστημα της Απογραφής. Μια τέτοια πρωτοβουλία θα μπορούσε να αποτελέσει μέρος μιας γενικότερης στρατηγικής για την Ανοικτή Διακυβέρνηση και θα ενίσχυε την καλύτερη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού και τη λήψη των σχετικών αποφάσεων¹.

¹Greek Free / Open Source Software Society, 2013. Contribution to the online OGP Action Plan self assessment procedure, Athens, available at <http://bit.ly/1788YQg> (in Greek)

3 | Ανοικτά Δημόσια Δεδομένα

3.1 | Ανοικτή διάθεση Δημοσίων Δεδομένων από το Παρατηρητήριο Τιμών

Το Παρατηρητήριο Τιμών είναι μια κυβερνητική δομή που συλλέγει καθημερινά τις τιμές για όλα τα καθημερινά προϊόντα. Παρόλο που οι πληροφορίες συλλέγονται, είναι ακόμα δύσκολο κανείς να τις αναζητήσει και μελετήσει. Κατά τη διάρκεια του επόμενου έτους, στόχος είναι η πρόσβαση σε όλες αυτές τις πληροφορίες με αυτόματη, αναγνώσιμη από μηχανή, μορφή.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ					
ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΕΠΙΣΠΕΥΔΩΝ ΦΟΡΕΑΣ	Παρατηρητήριο Τιμών			
	ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας			
	ΟΡΙΣΤΗΚΕ ΣΗΜΕΙΟ ΕΠΑΦΗΣ;	Όχι			
ΣΤΟΧΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ		Υψηλή (Η δέσμευση περιέχει καθαρούς, συγκεκριμένους και μετρήσιμους στόχους για την πραγματοποίησή της)			
ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΓΡ	Αύξηση της δημόσιας αξιοπιστίας			
	ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΟΓΡ				
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΓΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ, ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΚΑΜΙΑ
	X				
ΦΙΛΟΔΟΣΙΑ					
ΝΕΑ Η ΠΡΟΫΠΑΡΧΟΥΣΑ Προϋπάρχουσα		ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Περιορισμένα (η δέσμευση αποτελεί ένα θετικό βήμα προόδου στο σχετικό τομέα Πολιτικής)			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ: Ιούλιος 2012	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ: Ιούλιος 2013	Πραγματική ολοκλήρωση Προβλεπόμενη ολοκλήρωση			
ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ					
Συντήρηση και παρακολούθηση της υφιστάμενης υλοποίησης					

Τι συνέβη;

Η δέσμευση αυτή έχει ολοκληρωθεί. Κατά τη διάρκεια του Σχεδίου Δράσης, τα δεδομένα που αφορούν στα καθημερινά καταναλωτικά προϊόντα έγιναν διαθέσιμα, ανοικτά και δωρεάν, τόσο ως διαδικτυακή υπηρεσία όσο και ως σύνολο Ανοικτών Δεδομένων. Πιο συγκεκριμένα, όλα τα στοιχεία που αφορούν σε αυτά τα καταναλωτικά προϊόντα συλλέγονται από το Παρατηρητήριο Τιμών του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και είναι προσβάσιμα με αυτόματο τρόπο μέσα από ειδική ανοιχτή διαδικτυακή υπηρεσία, ενώ δημοσιεύονται και στη δικτυακή πύλη δεδομένων της Κυβέρνησης (data.gov.gr).

Είχε σημασία;

Περισσότερα από ογδόντα (80) άτομα και εταιρείες είναι εγγεγραμμένοι χρήστες της διαδικτυακής υπηρεσίας. Οι πρόσθετες εφαρμογές και υπηρεσίες, τις οποίες έχουν αναπτύξει επιχειρήσεις και πολίτες, αποδεικνύουν την αξία αυτής της ανοικτής υπηρεσίας, τόσο από την άποψη της ανοικτής υποδομής για επιχειρηματικά μοντέλα, όσο και ως πρακτική ανταλλαγής πληροφοριών με τους πολίτες.

Βλέποντας μπροστά

Ο ερευνητής συνιστά τη συντήρηση και την παρακολούθηση της εφαρμογής που ολοκληρώθηκε. Η δέσμευση αυτή προβλέπει ένα πολύτιμο παράδειγμα για πιο φιλόδοξη στρατηγική και δεσμεύσεις για τα Ανοικτά Δεδομένα στο επικείμενο Σχέδιο Δράσης της OGP, όπως:

- Παροχή ανοικτών υπηρεσιών για εταιρείες και πολίτες, οι οποίες θα τους βοηθήσουν να απλοποιήσουν τις διοικητικές ή άλλες συναλλαγές με το Δημόσιο.
- Πλαίσιο ελέγχου και Διαφάνειας συναλλαγών, τόσο για το Δημόσιο όσο και για τον Ιδιωτικό Τομέα.
- Μια συνολική πολιτική Ανοικτών Δεδομένων για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

3.2 | Ανοικτή διάθεση Δημόσιων Δεδομένων από το Παρατηρητήριο Τιμών

Μια ποικιλία γεωχωρικών δεδομένων έχει συγκεντρωθεί και αποθηκευτεί σε ένα σημείο αναφοράς (geodata.gov.gr).

Η προσπάθεια αυτή θα συνεχιστεί για όλα τα σχετικά δεδομένα. Ωστόσο, η χρήση και αναδιανομή τους εξακολουθεί να είναι δύσκολη, λόγω της έλλειψης του απαραίτητου νομικού πλαισίου. Αποτελεί επιτακτική ανάγκη να διευκρινιστούν τα νομικά ζητήματα που προκύπτουν.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ					
ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΕΠΙΣΠΕΥΔΩΝ ΦΟΡΕΑΣ	Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής			
	ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση ΑΕ			
	ΟΡΙΣΤΗΚΕ ΣΗΜΕΙΟ ΕΠΑΦΗΣ;	Όχι			
ΣΤΟΧΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ		Χαμηλή (Η δέσμευση περιέχει αντικειμενικούς στόχους, χωρίς να ορίζονται κρίσιμα σημεία ή παραδοτέα στην υλοποίηση)			
ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΓΡ	Αύξηση της δημόσιας αξιοπιστίας, βελτίωση στη διαχείριση των δημόσιων πόρων			
	ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΟΓΡ				
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΓΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ, ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΚΑΜΙΑ
	X				
ΦΙΛΟΔΟΣΙΑ					
ΝΕΑ Η ΠΡΟΪΠΑΡΧΟΥΣΑ Προϋπάρχουσα		ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Περιορισμένα (η δέσμευση αποτελεί είναι θετικό βήμα προόδου στο σχετικό τομέα Πολιτικής)			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ: Ιούλιος 2012	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ: Ιούλιος 2013	Πραγματική ολοκλήρωση Προβλεπόμενη ολοκλήρωση			
ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ					
Νέα δέσμευση βάσει της υφιστάμενης προσπάθειας					

Τι συνέβη;

Ο ερευνητής διαπιστώνει ότι η έκταση της υλοποίησης της δέσμευσης αυτής είναι περιορισμένη. Η ελληνική Κυβέρνηση ψήφισε δύο νόμους (Ν. 4161/2013 και Ν. 4178/2013) μέσα στο 2013, που συμπληρώνουν την υφιστάμενη νομοθεσία των γεωχωρικών δεδομένων¹. Αυτοί οι νόμοι ρυθμίζουν θέματα κυριότητας των χωρικών δεδομένων που προέρχονται από την υποδομή του Εθνικού Κτηματολογίου και την συγχώνευση υπηρεσιών δημόσιων φορέων. Οι αρμοδιότητες από τον καταργηθέντα Οργανισμό Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδος (Ο.Κ.Χ.Ε.), μεταβιβάστηκαν, σε ένα μεγάλο βαθμό, στην Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση ΑΕ, Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, του οποίου η αποστολή είναι η μελέτη, ανάπτυξη και λειτουργία ενός Εθνικού Κτηματολογίου.

Πιο συγκεκριμένα, για την υφιστάμενη νομοθεσία, η τροπολογία του Ν. 4178/2013 υπαγορεύει ότι τα γεωχωρικά δεδομένα μπορούν να διατεθούν σε φορείς του Δημόσιου Τομέα δωρεάν και χωρίς περιορισμούς άδειας, εκτός από την αναφορά προέλευσής τους, καθώς και σε οποιονδήποτε τρίτο, για μη εμπορική χρήση, δωρεάν και με τις κατάλληλες ανοικτές άδειες. Η ίδια τροπολογία καταργεί τις ισχύουσες συμφωνίες αποκλειστικότητας που απαγορεύουν την ελεύθερη ανταλλαγή των γεωχωρικών δεδομένων με άλλες Δημόσιες Αρχές, όπως και τους περιορισμούς πρόσβασης στην περαιτέρω χρήση των γεωχωρικών δεδομένων .

Είχε σημασία;

Οι τροποποιήσεις των Νόμων, όπως περιγράφονται παραπάνω, δεν ξεκαθαρίζουν το υπάρχον αποσπασματικό νομικό περιβάλλον στα γεωχωρικά δεδομένα και υπηρεσίες². Υπάρχουν αρκετά ανοικτά ζητήματα, όπως τα διαθέσιμα ευρετήρια και οι απλουστευμένες διαδικασίες πρόσβασης και επαναχρησιμοποίησης. Τα θέματα αυτά σχετίζονται με την ίδια την εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας σχετικά με το θέμα των γεωχωρικών πληροφοριών.

Το αρμόδιο Υπουργείο φαίνεται να μην έχει ξεκάθαρους, άμεσους και μεσοπρόθεσμους, στόχους για την ανοικτή πρόσβαση των γεωχωρικών πληροφοριών, δημιουργώντας έτσι ένα επιπλέον εμπόδιο υλοποίησης. Σύμφωνα με στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης, αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι

υπάρχουν αντίθετες απόψεις αναφορικά με τις πολιτικές βάσεις των οποίων θα πρέπει να επαναχρησιμοποιούνται, ή όχι, αυτά τα δεδομένα, για παράδειγμα, ο τρόπος πρόσβασης, η τιμολογιακή πολιτική, καθώς και οι διαθέσιμες μορφές τους.

Βλέποντας μπροστά

Ο ερευνητής προτείνει την επαναδιατύπωση της δέσμευσης με βάση την υφιστάμενη υλοποίηση. Τα Ανοικτά γεωχωρικά Δεδομένα αποτελούν ακρογωνιαίο λίθο της Ανοικτής Διακυβέρνησης. Υπάρχει ένα ανοικτό, αναξιοποίητο πεδίο κυβερνητικών και κοινωνικών εφαρμογών για την επίλυση προβλημάτων, τη βέλτιστη διαχείριση πόρων, τη χάραξη πολιτικής, καθώς και νέα επιχειρηματικά μοντέλα. Πολλά από αυτά βασίζονται στην ανοικτή πρόσβαση, στα γεωχωρικά δεδομένα και στις υποδομές³.

Τα επόμενα βήματα θα πρέπει να περιλαμβάνουν :

- Την απλούστευση, τυποποίηση και ψηφιοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης για την άμεση ανταλλαγή συνόλων δεδομένων μεταξύ Δημοσίων αρχών μέσα από τα ανοικτά πρότυπα και τις υφιστάμενες αρχές διαλειτουργικότητας⁴.
- Την ευρετηρίαση, οργάνωση, χορήγηση καταλόγων για το άνοιγμα συνόλων δεδομένων , με έμφαση στη γεωχωρική πληροφορία. Αυτά μπορούν να προέρχονται από τη λειτουργία των συστημάτων πληροφορικής δημόσιων φορέων και να διατίθεται για εμπορική - και μη - χρήση, μέσω ανοικτών διαδικτυακών υπηρεσιών.
- Το συντονισμό μεταξύ των διάφορων δημόσιων φορέων που κατέχουν γεωχωρικά δεδομένα , όπως η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων (π.χ. γεωχωρικά δεδομένα σε τοπικό επίπεδο με πληροφορίες για δρόμους και κτήρια, αντικειμενικές αξίες), οι Δήμοι (π.χ. υπάρχοντα GIS ή συστήματα με πληροφορίες, για δημοτικές υπηρεσίες, χρήσεις γης, δρομολόγια, σχολεία), οι εταιρείες Κοινής Ωφέλειας (π.χ. υποδομές για νερό, ηλεκτρικό ρεύμα).
- Την εισαγωγή και χρήση ανοικτών προτύπων, μέσω του υφιστάμενου πλαισίου διαλειτουργικότητας, ιδίως , για τα στατιστικά στοιχεία και την ανταλλαγή μεταδεδομένων φορέων του Δημόσιου Τομέα.

¹Prodromos Tsiavos, Kalliopo Padiaditi, Costas Nedas and Spyros Athanasiou (2012), Cultivating open geodata ecologies: Lessons from the Implementation of the Inspire Directive in Geographic Data and the Law: Defining New Challenges, Katleen Janssen (Editor), Joep Crompvoets , Leuven University Press, 2012

²Athanasiou Spyros, 2013. Member of the Institute for the Management of Information Systems (Department of Database and Business Intelligence). Interview by email on the OGP Action Plan

³Dimitriadis Dimitris 2013. Member of brainbox.gr. Thessaloniki, second stakeholder meeting, Presentation business models based on open map APIs

⁴The Greek e-Government Interoperability Framework, 2009, Athens, available at <http://www.e-gif.gov.gr/>

3.3 | Επέκταση της δράσης ανοικτής διάθεσης φορολογικών δεδομένων

Οι προγραμματισμένες δράσεις για τη δέσμευση αυτή περιλαμβάνουν: τη δημοσιοποίηση τριμηνιαίων αναφορών ληξιπρόθεσμων οφειλών, μηνιαίων αναφορών δεικτών προόδου των ΔΟΥ και μια διαδικτυακή υπηρεσία παροχής δεδομένων για επαγγελματίες και επιχειρήσεις.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ					
ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΕΠΙΣΠΕΥΔΩΝ ΦΟΡΕΑΣ	Γενική Γραμματεία Εσόδων			
	ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων			
	ΟΡΙΣΤΗΚΕ ΣΗΜΕΙΟ ΕΠΑΦΗΣ;	Όχι			
ΣΤΟΧΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ		Υψηλή (Η δέσμευση περιέχει καθαρούς, συγκεκριμένους και μετρήσιμους στόχους για την πραγματοποίησή της)			
ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΓΡ	Βελτίωση στη διαχείριση των δημόσιων πόρων			
	ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΟΓΡ				
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΓΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ, ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΚΑΜΙΑ
	X		X		
ΦΙΛΟΔΟΣΙΑ					
ΝΕΑ Η ΠΡΟΪΠΑΡΧΟΥΣΑ Προϋπάρχουσα		ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Μέτρα (η δέσμευση αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προόδου στο σχετικό τομέα Πολιτικής)			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ: Ιούλιος 2012	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ: Ιούλιος 2013	Πραγματική ολοκλήρωση Προβλεπόμενη ολοκλήρωση			
ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ					
Περαιτέρω ανάπτυξη βάσει της υφιστάμενης προσπάθειας					

Τι συνέβη;

Η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων (www.publicrevenue.gr) δημοσιεύει τις εκθέσεις των ληξιπρόθεσμων οφειλών και των δεικτών για τις Εφορίες σε επίπεδο Περιφέρειας. Όπως επισημαίνεται από στελεχη της Γενικής Γραμματείας Εσόδων, αυτό είναι μέρος μιας συνεχιζόμενης προσπάθειας που καλύπτει τους ελέγχους για τα Έσοδα από τις μεγάλες επιχειρήσεις, καθώς και ατομικές επιχειρήσεις, με συγκεντρωτικά στοιχεία από όλες τις Εφορίες (ΔΟΥ).

Μια διαδικτυακή υπηρεσία παροχής φορολογικών στοιχείων για τις επιχειρήσεις και τους επαγγελματίες, επίσης υλοποιήθηκε, αλλά έπαψε να λειτουργεί τον Απρίλιο του 2013, λόγω της μη εξουσιοδοτημένης παροχής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και λόγω άλλων τεχνικών περιορισμών .

Μετά από αιτήματα αρκετών επιχειρήσεων και πολιτών, μια νέα έκδοση της υπηρεσίας αυτής περιγράφηκε και υλοποιείται (Οκτώβριος 2013), υπό την αιγίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και της Εταιρείας Ελεύθερου Ανοικτού Λογισμικού.

Είχε σημασία;

Τα φορολογικά δεδομένα που περιλαμβάνονται στις εκθέσεις των ληξιπρόθεσμων οφειλών, καθώς και οι δείκτες απόδοσης των εφοριών, συνδέονται, σε μεγάλο βαθμό, με τους στόχους της χώρας στο δεύτερο πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής για την Ελλάδα².

Από τις δράσεις που υλοποιήθηκαν, έγινε προφανές ότι οι υφιστάμενες υποδομές στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων επιτρέπουν τη δημιουργία νέων υπηρεσιών και το περαιτέρω άνοιγμα των δεδομένων, επιτρέποντας σε τρίτους (πολίτες και επιχειρήσεις) να προσφέρουν υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας.

Σύμφωνα με αναφορές στελεχών της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων, η διαδικτυακή υπηρεσία για τις επιχειρήσεις και τους επαγγελματίες είχε, μέχρι τον Απρίλιο του 2012, μερικές εκατοντάδες συνδεδεμένων χρηστών, εξυπηρετώντας συνολικά 480 εκατομμύρια κλήσεις, κατά τους είκοσι (20) μήνες λειτουργίας της³.

Βλέποντας μπροστά

Υπάρχει σαφής ανάγκη παροχής διαδικτυακών υπηρεσιών προς τις εταιρείες, οι οποίες θα βοηθήσουν στην απλοποίηση διοικητικών και άλλων διαδικασιών (πχ. παροχή Ανοικτών Δεδομένων για όλα τα Νομικά Πρόσωπα) και θα προέρχονται από διάφορους δημόσιους φορείς (φορολογία, προμήθειες, τουρισμός κοκ). Ανάλογες πρωτοβουλίες θα ενίσχυαν την κουλτούρα των Ανοικτών, σε πραγματικό χρόνο, Δεδομένων που προέρχονται, τόσο από δημόσιες όσο και ιδιωτικές επιχειρήσεις, τα οποία ταυτίζονται με τη βέλτιστη διαχείριση δημόσιων πόρων.

Παράλληλα, θα πρέπει να εισαχθεί ένα πλαίσιο ελέγχων και Διαφάνειας προκειμένου οι επιμέρους ελεγκτές, τα ελεγκτικά γραφεία και οι εταιρείες με εγκεκριμένες ελεγκτικές δραστηριότητες, να δημοσιεύουν Εκθέσεις Διαφάνειας για τις επιχειρήσεις, τα τραπεζικά ιδρύματα ή άλλους φορείς που χειρίζονται δημόσιους πόρους.

Το πλαίσιο αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει πρακτικές εταιρειών που ανοίγουν σε έλεγχο τα δεδομένα τους ή συμβάλλουν στο να τυποποιηθούν ανοικτά συστήματα ανταλλαγής δεδομένων και ελέγχου. Για τις εταιρείες αυτές θα μπορούσαν, για παράδειγμα, να υπάρξουν κίνητρα που θα μειώνουν το κόστος συναλλαγής και ελέγχου με τις Δημόσιες Αρχές⁴.

Και οι δύο Γενικές Γραμματείες που εμπλέκονται σε αυτήν τη δέσμευση θα μπορούσαν να συμβάλουν καθοριστικά στο άνοιγμα δεδομένων, όπως:

- Γεωχωρικά δεδομένα και συνδεδεμένοι πόροι σε τοπικό και εθνικό επίπεδο
- Διαδικασίες συναλλαγής και δαπανών των τοπικών Αρχών
- Δείκτες αντικειμενικών αξιών, για παράδειγμα των κατοικιών
- Λεπτομερής ανάλυση γύρω από τις τελωνειακές συναλλαγές
- Αποτελέσματα από τους ελέγχους στο πλαίσιο του Γενικού Χημείου του Κράτους
- Δεδομένα εισόδου και εξόδου για τις συναλλαγές των καυσίμων

Η διαδικτυακή υπηρεσία παροχής φορολογικών στοιχείων για τις επιχειρήσεις, πρέπει να επανασχεδιαστεί και υλοποιηθεί σύμφωνα και με την Έκθεση Αυτο-αξιολόγησης της χώρας στην OGP. Η ανάπτυξή της, με τη συνεργασία της Κοινωνίας των Πολιτών, θα μπορούσε να ανοίξει το δρόμο για την εναλλακτική υλοποίηση πληροφοριακών συστημάτων.

¹ A more detailed analysis is available at Greek OGP Self Assessment Report, 2013. Athens, Ministry for Administrative reform and E-Government available at <http://bit.ly/1aY3bQI> (in english) OGP Έκθεση Αξιολόγησης Προόδου Σχεδίου Δράσης, 2013. Αθήνα, Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης <http://bit.ly/1hLQWKD> (Ελληνικά)

² The Second Economic Adjustment Programme for Greece available at <http://bit.ly/y3xfVc> (European Economy. Occasional Papers. 94. March 2012. Brussels. Paper and internet. 192pp.)

³ The Web Service providing taxation data for companies and professionals, «Βασικά Στοιχεία για Μη Φυσικά Πρόσωπα και Φυσικά Πρόσωπα Επιτηδευματίες»(2013), Athens, Information System General Secretariat <http://bit.ly/1bt6t97>

⁴ Liolios, Thomas (2013). Head of Venus Growers, An Agricultural Cooperative (<http://www.venusgrowers.gr>). Thessaloniki, Second stakeholder meeting, Presentation on business change through open procedures

4 | Ενίσχυση της Διαφάνειας

4.1 | Ενίσχυση της λειτουργικότητας του Προγράμματος «Διαύγεια» για τη Διαφάνεια

Με το Πρόγραμμα «Διαύγεια» εισήχθη για πρώτη φορά στην Ελλάδα η υποχρέωση ανάρτησης πράξεων και αποφάσεων των κυβερνητικών και διοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο με κύριο στόχο να αποφέρει τη μέγιστη δημοσιότητα της κυβερνητικής πολιτικής και της διοικητικής δράσης μέσω της ευρείας δημοσιότητας και της πρόσβασης στην πληροφορία. Το Πρόγραμμα «Διαύγεια» θα προσφέρει στον πολίτη ενισχυμένες δυνατότητες αναζήτησης και τροποποίησης δεδομένων. Παράλληλα, θα επιτευχθεί διασύνδεση με άλλα πληροφοριακά συστήματα Δημόσιων Υπηρεσιών.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ					
ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΕΠΙΣΠΕΥΔΩΝ ΦΟΡΕΑΣ	Υπηρεσία Ανάπτυξης Πληροφορικής			
	ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης			
	ΟΡΙΣΤΗΚΕ ΣΗΜΕΙΟ ΕΠΑΦΗΣ;	Όχι			
ΣΤΟΧΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ		Μέτρια (Η περιγραφή της δέσμευσης περιέχει συγκεκριμένους στόχους, αλλά δεν περιγράφει ορόσημα για την επίτευξη του στόχου)			
ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΓΡ	Αύξηση της δημόσιας αξιοπιστίας , Αποτελεσματικότερη διαχείριση δημοσίων πόρων			
	ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΟΓΡ				
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΓΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ, ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΚΑΜΙΑ
	X		X		
ΦΙΛΟΔΟΣΙΑ					
ΝΕΑ Η ΠΡΟΫΠΑΡΧΟΥΣΑ Νέα		ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Περιορισμένα (η δέσμευση αποτελεί ένα θετικό βήμα προόδου στο σχετικό τομέα Πολιτικής)			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ: Ιούλιος 2012	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ: Ιούλιος 2013	Πραγματική ολοκλήρωση Προβλεπόμενη ολοκλήρωση			
ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ					
Νέα δέσμευση βάσει της υφιστάμενης προσπάθειας					

Τι συνέβη;

Από τον Οκτώβριο του 2010, το πρόγραμμα «Διαύγεια» φιλοξενεί όλες τις αποφάσεις της Κυβέρνησης στο διαδίκτυο. Εξακολουθεί να αποτελεί κρίσιμη πρωτοβουλία Διαφάνειας για όλους τους δημόσιους φορείς, καθώς καμία απόφαση δε μπορεί να εφαρμοστεί, αν δεν έχει προηγουμένως αναρτηθεί στη «Διαύγεια». Σε κάθε έγγραφο που αναρτάται, αποδίδεται αυτόματα και ένας μοναδικός αριθμός ταυτοποίησης, για περαιτέρω χρήση (ΑΔΑ).

Στο πλαίσιο της OGP, υπήρξε περιορισμένη βελτίωση της λειτουργίας αναζήτησης και παραμετροποίησης πληροφοριών μέσω διαθέσιμων εργαλείων¹, όπως μικροεφαρμογές (widgets), έξυπνοι σύνδεσμοι και τεχνολογίες αυτόματης διάθεσης (RSS). Διαλειτουργικότητα με άλλα συστήματα πληροφορικής στη Δημόσια Διοίκηση έχει, εν μέρει επιτευχθεί, κυρίως μέσω των εφαρμογών τρίτων².

Σύμφωνα με στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης, παρακάμφθηκαν συχνά, τόσο οι διαδικασίες έγκαιρης δημοσίευσης αποφάσεων όσο και η ουσιαστική περιγραφή τους, από διαφορετικούς φορείς.

Είχε σημασία;

Τα ετήσια στατιστικά στοιχεία σχετικά με τη χρήση της «Διαύγειας»³ δείχνουν τακτική μηνιαία δραστηριότητα και μια ζωντανή κοινότητα χρηστών. Το Πρόγραμμα «Διαύγεια» αναγνωρίζεται ως ο ακρογωνιαίος λίθος της Διαφάνειας στην Ελλάδα, από όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών.

Τον Οκτώβριο του 2013, το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης έθεσε σε διαβούλευση στο διαδίκτυο, νομοθετικές τροποποιήσεις στη «Διαύγεια». Η αρχική διατύπωσή τους με το ασαφές πεδίο εφαρμογής τους, πυροδότησαν μια δημόσια συζήτηση με την ενεργό συμμετοχή της Κοινωνίας των Πολιτών. Ο νέος Νόμος που ψηφίστηκε στη Βουλή στα τέλη Οκτωβρίου του 2013 διεύρυνε το πεδίο εφαρμογής της Διαύγειας, ενίσχυσε την ανάγκη προηγούμενης ανάρτησης για την εκτέλεση μιας απόφασης και εισήγαγε ορισμένες νέες λειτουργίες, όπως η

αναγνώριση των ηλεκτρονικών εγγράφων που ανεβαίνουν στη «Διαύγεια», σε όλες τις διαδικασίες της Δημόσιας Διοίκησης, με βάση το μοναδικό αριθμό τους (ΑΔΑ).

Βλέποντας μπροστά

Τα επόμενα βήματα σε αυτήν τη δέσμευση θα πρέπει να περιλαμβάνουν νέες πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένης της σύνδεσης των δεδομένων από τη διαδικτυακή πύλη της «Διαύγειας», με άλλα διαθέσιμα δεδομένα σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο, με σκοπό: τον έλεγχο, την έρευνα και τη σύγκριση των τάσεων που προκύπτουν για την Υγεία, την Εργασία, την Εκπαίδευση και την Τοπική Αυτοδιοίκηση⁴.

Αίτημα που διατυπώθηκε, σε διάφορες περιπτώσεις από τους φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών, αποτελεί η παρακολούθηση του πλήρους κύκλου ζωής των δημοσίων δαπανών μέσα από τη «Διαύγεια», η ενίσχυση των σχετικών κανονισμών εφαρμογής και εκτέλεσης για τη Δημόσια Διοίκηση, καθώς και η ενδυνάμωση της συμμετοχής των πολιτών στην ίδια την πλατφόρμα.

¹Transparency Program (2013), a full list of available tools is available in Greek at <http://diavgeia.gov.gr/tools>

²Third party applications, also, include: A meta search engine based on OCR technologies available at <http://yperdiavgeia.gr/>; a pdf downloader available at <http://deixto.blogspot.gr/2011/06/pdf.html>; A thematic visualisation of all public administration spending available at <http://greekspending.com>

³Reporting on Transparency Platform is available at <http://et.diavgeia.gov.gr/f/all/chart?d=2013-06-30>

⁴M. Vafopoulos et al (2012), Publicspending.gr: interconnecting and visualizing Greek public expenditure following Linked Open Data directives, Multimedia Technology Laboratory, School of Electrical and Computer Engineering, National Technical University of Athens, available at <http://bit.ly/18aOLtP> (English)

4.2 | Δημοσιοποίηση πληροφοριών για τις προμήθειες του Δημοσίου Τομέα

Η δέσμευση αυτή περιλαμβάνει τη δημοσίευση πληροφοριών που αφορούν σε όλο τον κύκλο προμηθειών, από την αρχική ανάγκη και την προκήρυξη έως την πληρωμή, όλων των φορέων του Δημοσίου, στον δικτυακό τόπο agora.gov.gr.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ					
ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΕΠΙΣΠΕΥΔΩΝ ΦΟΡΕΑΣ	Γενική Γραμματεία Εμπορίου			
	ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας			
	ΟΡΙΣΤΗΚΕ ΣΗΜΕΙΟ ΕΠΑΦΗΣ;	Όχι			
ΣΤΟΧΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ		Μέτρια (Η περιγραφή της δέσμευσης περιέχει συγκεκριμένους στόχους, αλλά δεν περιγράφει ορόσημα για την επίτευξη του στόχου)			
ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΓΡ	Αποτελεσματικότερη διαχείριση δημοσίων πόρων			
	ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΟΓΡ				
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΓΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ, ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΚΑΜΙΑ
	X				
ΦΙΛΟΔΟΣΙΑ					
ΝΕΑ Η ΠΡΟΫΠΑΡΧΟΥΣΑ Προϋπάρχουσα		ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Πολύ περιορισμένα (η δέσμευση διατηρεί την υπάρχουσα κατάσταση στο σχετικό τομέα Πολιτικής)			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ: Ιούλιος 2012	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ: Απρίλιος 2014	Πραγματική ολοκλήρωση Προβλεπόμενη ολοκλήρωση			
ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ					
Καμία: εγκατάλειψη της δέσμευσης					

Τι συνέβη;

Όπως αναλύθηκε και στη δέσμευση 3, το Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) βρίσκεται σε φάση πιλοτικής λειτουργίας. Υπάρχει διαθέσιμη μια δημόσια λίστα των ανοικτών προσκλήσεων για την υποβολή προσφορών καθώς και λειτουργία αναζήτησης πληροφοριών που προέρχονται από το Σύστημα Δημοσίων Συμβάσεων. Οι λειτουργίες αυτές δίνουν περιορισμένη δημόσια πρόσβαση σε, κυρίως, αδόμητη πληροφορία. Δεν υπάρχει άλλη πηγή οργανωμένης άντλησης δεδομένων – επεξεργασμένη πληροφορία (πχ. στατιστικά χρήσης ή αποτελέσματα), ανοιχτά σύνολα δεδομένων ή τεχνικές συλλογής δεδομένων (rss ή api) - το οποία να είναι διαθέσιμα για περαιτέρω έρευνα.

Είχε σημασία

Υπάρχει σύμπτωση δεσμεύσεων, συγκεκριμένα με τη δέσμευση 3 του ίδιου Σχεδίου Δράσης.

Βλέποντας μπροστά

Υπάρχει σύμπτωση δεσμεύσεων, συγκεκριμένα με τη δέσμευση 3 του ίδιου Σχεδίου Δράσης.

4.3 | Δημοσιοποίηση πληροφοριών για τις προμήθειες του Δημοσίου Τομέα

Η δέσμευση αυτή περιλαμβάνει τη δημοσίευση πληροφοριών που αφορούν σε όλο τον κύκλο προμηθειών, από την αρχική ανάγκη και την προκήρυξη έως την πληρωμή, όλων των φορέων του Δημοσίου, στον δικτυακό τόπο agora.gov.gr.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ					
ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΕΠΙΣΠΕΥΔΩΝ ΦΟΡΕΑΣ	Υπηρεσία Ανάπτυξης Πληροφορικής			
	ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης			
	ΟΡΙΣΤΗΚΕ ΣΗΜΕΙΟ ΕΠΑΦΗΣ;	Όχι			
ΣΤΟΧΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ		Χαμηλή (Η δέσμευση περιέχει αντικειμενικούς στόχους, χωρίς να ορίζονται κρίσιμα σημεία ή παραδοτέα στην υλοποίηση)			
ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΓΡ	Βελτίωση δημόσιων υπηρεσιών			
	ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΟΓΡ				
	ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΓΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ, ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ	ΚΑΜΙΑ
					X
ΦΙΛΟΔΟΣΙΑ					
ΝΕΑ Η ΠΡΟΫΠΑΡΧΟΥΣΑ Νέα		ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Πολύ Περιορισμένα (η δέσμευση διατηρεί την υφιστάμενη κατάσταση στο σχετικό τομέα Πολιτικής)			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ					
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ: Ιούλιος 2012	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ: Ιούλιος 2013	Πραγματική ολοκλήρωση Προβλεπόμενη ολοκλήρωση			
ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ					
Νέα δέσμευση βάσει της υφιστάμενης προσπάθειας					

Τι συνέβη;

Η σύνδεση των ηλεκτρονικών πρωτοκόλλων με το Εθνικό Τυπογραφείο, το Πρόγραμμα «Διαφάνεια», συστήματα σύνταξης και οργάνωσης της Νομοθεσίας, καθώς και το κεντρικό Ηλεκτρονικό Σύστημα Υπουργικών Αποφάσεων, δεν έχει υλοποιηθεί.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος «Διαύγεια», υλοποιήθηκε μια λειτουργία μέσω της οποίας αποδίδεται μοναδικός αριθμός ταυτοποίησης σε κάθε αναρτημένο έγγραφο στο δικτυακό τόπο (ΑΔΑ), απλοποιώντας τη φυσική διακίνηση των εγγράφων μεταξύ των πολιτών και της Δημόσιας Διοίκησης. Ειδικότερα, η διάταξη αυτή επιτρέπει τη χρήση του μοναδικού αριθμού από ιδιώτες και φορείς, στη θέση επικυρωμένου αντίγραφου απόφασης, διευκολύνοντας έτσι την κυκλοφορία των εγγράφων¹.

Είχε σημασία;

Όπως είναι διατυπωμένη, η δέσμευση αυτή δε συνδέεται με τις αξίες της OGP. Ενώ ο τίτλος της αναγνωρίζει τη σημασία της ανοικτής και διαφανής κυκλοφορίας εγγράφων, η περιγραφή της δέσμευσης περιορίζει την εφαρμογή της στη διασύνδεση ηλεκτρονικών πρωτοκόλλων.

Σύμφωνα με στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης υπάρχουν συγκεκριμένα παραδείγματα εξοικονόμησης πόρων μεταξύ των Δημόσιων Υπηρεσιών που οφείλονται στην εφαρμογή του μοναδικού, ηλεκτρονικού, αντίγραφου. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο δικτυακός τόπος της «Διαύγειας» λειτουργεί ως «αποθήκη εγγράφων», όπου οι δημόσιοι φορείς μπορούν να αναφέρονται, άμεσα, για αρκετές αποφάσεις και συναλλαγές της Δημόσιας Διοίκησης .

Βλέποντας μπροστά

Αν και εργαλεία, που αναφέρονται και στην Έκθεση Αυτο-αξιολόγησης για την OGP, όπως το ηλεκτρονικό τιμολόγιο για τις επιχειρήσεις και τους δημόσιους φορείς, θα μπορούσαν να συμβάλουν στην πιο αποτελεσματική πρόσβαση στη δημόσια πληροφορία και να ενισχύσουν τη λογοδοσία της Δημόσιας Διοίκησης, δεν υπάρχει σαφής στρατηγική για το πώς αυτό θα πραγματοποιηθεί.

Η δέσμευση αυτή πρέπει να αναδιατυπωθεί, ώστε να στοχεύσει σε περισσότερη λογοδοσία στις διαδικασίες της Δημόσιας Διοίκησης, για παράδειγμα με:

- Ένα σύστημα ροής εργασιών της Διοίκησης και των πολιτών, για να μπορούν να παρακολουθούν τις ανοικτές υποθέσεις τους.
- Τη βελτίωση της τεκμηρίωσης της Νομοθεσίας και των προτάσεων πολιτικής με βάση τους υφιστάμενους πόρους και Συστήματα της Δημόσιας Διοίκησης.

V | ΕΚΘΕΣΗ ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ

Η ελληνική Έκθεση Αυτό-αξιολόγησης δημοσιεύθηκε την 1η Οκτωβρίου 2013. Η δημοσίευση της ήταν ένα σημαντικό πρώτο βήμα ως προς την επιβεβαίωση των δεσμεύσεων της χώρας στο πλαίσιο της OGP.

Η Αυτό-αξιολόγηση είναι διαθέσιμη σε ειδική ενότητα αφιερωμένη στις δράσεις της χώρας στην OGP, στην πύλη διαβούλευσης των κυβερνητικών Νομοσχεδίων (<http://www.opengov.gr/ogp/?p=9>).

Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με το διορισμό νέου εθνικού εκπροσώπου στην OGP, ήταν τα πρώτα κρίσιμα βήματα για μελλοντικές δράσεις στο χώρο της Ανοικτής Διακυβέρνησης.

Η έκθεση, που δημοσιεύθηκε στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, απεικονίζει την προσπάθεια του αρμόδιου Υπουργείου να οργανώσει μια πιο συνεκτική και συνεχή διαδικασία διαβούλευσης με τους ενδιαφερόμενους φορείς. Περιγράφει αναλυτικά τις εξελίξεις σε όλες τις υφιστάμενες δεσμεύσεις, χωρίς όμως ν' αντιμετωπίζει τις προκλήσεις που προκύπτουν από αυτές, κυρίως όσον αφορά στο νέο Σχέδιο Δράσης.

Αυτές οι προκλήσεις είναι δύο. Πρώτον, να αναδιατυπωθούν υφιστάμενες δεσμεύσεις, οι οποίες δεν αναφέρονται στις αρχές της OGP. Δεύτερον, η Έκθεση χαρτογραφεί τα προβλήματα και τις ελλείψεις στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των διαφόρων δεσμεύσεων, αλλά απέχει από την αντιμετώπιση θεμάτων όπως: η εξασφάλιση αποτελεσματικής πρόσβασης στις δημόσιες πληροφορίες, η ενίσχυση των υφιστάμενων μηχανισμών διαφάνειας, η χάραξη μιας συγκεκριμένης πολιτικής για τα Ανοικτά Δεδομένα.

Οι προκλήσεις παραμένουν μπροστά.

Πίνακας 2 | Λίστα κρίσιμων σημείων στη διαδικασία Αυτό-αξιολόγησης

Δημοσιεύτηκε ετήσια Έκθεση Προόδου;	☒ Ναι ☐ Όχι
Ήταν έγκαιρη η δημοσίευση;	☒ Ναι ☐ Όχι
Είναι η Έκθεση προόδου διαθέσιμη στα ελληνικά;	☒ Ναι ☐ Όχι
Σύμφωνα με τους φορείς, ήταν επαρκής;	☒ Ναι ☐ Όχι
Είναι η Έκθεση Προόδου διαθέσιμη στα αγγλικά;	☒ Ναι ☐ Όχι
Υπήρξε πρόβλεψη, από την πλευρά της Κυβέρνησης για διαβούλευση δύο εβδομάδων;	☒ Ναι ☐ Όχι
Υπήρξαν δημόσια σχόλια;	☒ Ναι ☐ Όχι
Κατατέθηκε η Έκθεση στο δικτυακό τόπο της OGP;	☒ Ναι ☐ Όχι
Συμπεριλήφθηκαν στην Έκθεση στοιχεία από τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης	☒ Ναι ☐ Όχι
Κάλυψε η Έκθεση όλες τις δεσμεύσεις;	☒ Ναι ☐ Όχι
Ολοκληρώθηκε σύμφωνα με τον προγραμματισμό;	☒ Ναι ☐ Όχι
Ανανεώνονται στην Έκθεση οι θέσεις της χώρας γύρω από την ανοικτότητα; *	☒ Ναι ☐ Όχι
Σχετίζονται στην Έκθεση οι στόχοι του Σχεδίου Δράσης με τις μεγάλες προκλήσεις; *	☒ Ναι ☐ Όχι

VI | ΒΛΕΠΟΝΤΑΣ ΜΠΡΟΣΤΑ

Η ενότητα αυτή τοποθετεί το Σχέδιο για την OGP σε ένα ευρύτερο κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο. Επιπλέον, αναδεικνύει πιθανά επόμενα βήματα, όπως αποτυπώθηκαν, τόσο στις προηγούμενες ενότητες, όσο και στις προτεραιότητες των ενδιαφερόμενων φορέων.

Το γενικότερο πλαίσιο

Η συνολική συζήτηση του Σχεδίου Δράσης για την OGP καθώς και η εφαρμογή στην Ελλάδα λαμβάνει χώρα μέσα σε μια διαρκή, πολιτική και οικονομική κατάσταση «έκτακτης ανάγκης». Αυτή διαμορφώνεται, και παραμένει σε ισχύ από το 2010, μέσα από διάφορες κυβερνητικές αποφάσεις και ιδιαίτερα αυτές που αφορούν την έγκριση των μακροχρόνιων μέτρων λιτότητας.

Η τακτική αυτή οδήγησε, συχνά, στην παράκαμψη των κοινοβουλευτικών διαδικασιών, μέσα από «κατεπείγουσες διαδικασίες» που εμποδίζουν τη λογοδοσία της Κυβέρνησης και υπονομεύουν την ακεραιότητα των δημοκρατικών διαδικασιών. Οι πρακτικές αυτές συνέβαλαν σε μια μετάβαση, στο δημόσιο χώρο και λόγο, από την ανάγκη για ενίσχυση των ανοικτών, δημοκρατικών διαδικασιών, σε μια συνεχή, επείγουσα και άτακτη διαπραγμάτευση.

Διαμορφώνεται, δηλαδή, μια σαφής, επιτακτική, ανάγκη για μια φιλόδοξη και ολοκληρωμένη διαδικασία ανοιχτής επικοινωνίας και συνεργασίας με τα ενδιαφερόμενα μέρη, κατά την εκπόνηση των δράσεων του νέου Σχεδίου Δράσης της OGP. Η Ανοικτή Διακυβέρνηση πρέπει να θεωρείται τόσο ως πρόκληση για ρεαλιστικές δράσεις στο υφιστάμενο σύστημα Διακυβέρνησης, όσο και μια ευκαιρία για να εισαχθούν πιο αυτόνομοι και μακροπρόθεσμοι ανοιχτοί μηχανισμοί διαβούλευσης και συμμετοχής.

Τον Αύγουστο του 2013, η ελληνική Κυβέρνηση αποφάσισε να ανανεώσει τη δέσμευσή της στις αξίες και τις διαδικασίες με τον ορισμό του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ως αρμόδιου Υπουργείου για τα θέματα της OGP.

Από την έναρξη της περιόδου αυτής παρατηρούνται σταθερά βήματα για μια πιο οργανωμένη διαδικασία διαβούλευσης στην εκπόνηση του νέου Σχεδίου Δράσης. Μετά από μια διετία στασιμότητας σε πρωτοβουλίες και δράσεις Ανοικτής Διακυβέρνησης, το γεγονός αυτό, θεωρήθηκε ένα θετικό βήμα από την Κοινωνία των Πολιτών. Πέραν τούτου, ένας συγκεκριμένος χάρτης δράσεων και δεσμεύσεων θα πρέπει να ακολουθήσουν σε αυτήν την κατεύθυνση.

Οι πρωτοβουλίες και η συζήτηση για την Ανοικτή Διακυβέρνηση σε διάφορα επίπεδα ήταν έντονες τα έτη 2009 και 2010, αλλά στη συνέχεια περιορίστηκαν σε μεγάλο βαθμό στην υλοποίηση έργων Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Η υλοποίηση υποδομών και υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα όσο και πεδίο χρηματοδότησης για πολλούς φορείς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Η χρηματοδότηση αυτή παρέχεται, σε συντριπτικό βαθμό, από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία, με συγκεκριμένους όρους, διαδικασίες και στόχους. Στο πλαίσιο αυτό, τα περισσότερα από τα μεγάλα πληροφοριακά συστήματα, τα οποία προδιαγράφονται χρειάζονται μια περίοδο υλοποίησης τριών και τεσσάρων ετών, χωρίς να υπηρετούν μια συνολικότερη στρατηγική Ανοικτής Διακυβέρνησης.

Είναι κοινό συμπέρασμα, ότι οι πρωτοβουλίες που ελήφθησαν τα έτη 2009 και 2010, με τις ελλείψεις και τα προβλήματα που παρουσιάζουν, αποτελούν μια παρακαταθήκη των δράσεων και των δικτύων που συνδέονται με την ανάγκη για περισσότερη Διαφάνεια, διαβούλευση και λογοδοσία.

Τα αποτελέσματα μιας εθνικής Έρευνας για τη χρήση των δημόσιων ηλεκτρονικών υπηρεσιών από ιδιώτες και επιχειρήσεις¹ έδειξε ότι ο δικτυακός τόπος του προγράμματος «Διαύγεια» είναι ένας από τους πιο αναγνωρίσιμους, για επιχειρήσεις και ιδιώτες .

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι πολλές από τις υφιστάμενες πρωτοβουλίες Ανοικτής Διακυβέρνησης δεν υλοποιήθηκαν μέσω των επίσημων διαδικασιών χρηματοδότησης μεγάλων πληροφοριακών συστημάτων. Αναπτύχθηκαν με βάση τη δράση ομάδων εργασίας, επαγγελματιών και εθελοντών, που προέρχονται από την Κοινωνία των Πολιτών, στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης και την Ακαδημαϊκή Κοινότητα,² υιοθετώντας άτυπες μεθοδολογίες υλοποίησης. Σημαντικές δράσεις Ανοικτής Διακυβέρνησης στην Ελλάδα – συμπεριλαμβανομένης της «Διαύγειας» και του «Ορεγγον» (πλατφόρμα σχολιασμού νομοσχεδίων και στελέχωσης δημόσιων θέσεων) έχουν

ακολουθήσει άτυπες μεθοδολογίες υλοποίησης και συνέβαλαν στην καλλιέργεια εναλλακτικών σεναρίων ανάπτυξης εφαρμογών στη Δημόσια Διοίκηση³.

Αν και η πρόσβαση στην πληροφόρηση και τη γνώση, για όλους τους πολίτες, αποτελεί άρθρο του Ελληνικού Συντάγματος, το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο για την πρόσβαση στη δημόσια πληροφορία είναι αντικείμενο διαφόρων, μη αποτελεσματικών, Νομοθεσιών αλλά και ελλiptών εργαλείων, παρακολούθησης και επιβολής τους. Είναι κρίσιμη, για παράδειγμα, η συζήτηση και υιοθέτηση ενός κώδικα για την υποχρεωτική, ουσιαστική, διαβούλευση των Σχεδίων Νόμων της εκάστοτε κυβέρνησης, ο οποίος θα καλύπτει και θέματα ποιότητας της τεκμηρίωσης κάθε Νόμου και εμβάθυνσης της συμμετοχής.

Η απουσία μιας ανάλογης συνολικής δέσμευσης για διαβούλευση με τους πολίτες είναι ενδεικτική της πολύ περιορισμένης αλληλεπίδρασης των δομών της Κυβέρνησης, αλλά και μιας συνολικότερης αδυναμίας οργάνωσης δομών συμμετοχικού διαλόγου.

Αυτή η κατάσταση πρέπει να αντιμετωπιστεί με συγκεκριμένες δράσεις που αφορούν στη συμμετοχή της Κοινωνίας των Πολιτών στις διαδικασίες της Δημόσιας Διοίκησης, την τεκμηρίωση προτάσεων και αποφάσεων με βάση τα Ανοικτά Δεδομένα, καθώς και πιο φιλόδοξες πολιτικές Ανοικτής Διακυβέρνησης σε κρίσιμα θέματα όπως η Υγεία και η Εργασία ή η προστασία ατόμων τα οποία συμβάλλουν στη δημόσια λογοδοσία και Διαφάνεια⁴.

Συμπερασματικά, η παραπάνω ανάλυση πρέπει να γίνει αντιληπτή σε ένα περιβάλλον σοβαρής και συνεχούς, «διπλής κρίσης». Από τη μία πλευρά, οι πολιτικοί θεσμοί ήταν ήδη σε κρίση νομιμοποίησης, πολύ πριν από την παγκόσμια οικονομική κρίση. Από την άλλη, η εθνική οικονομική κρίση και τα μέτρα λιτότητας έχουν οδηγήσει σε δραματικό περιορισμό της δημόσιας χρηματοδότησης.

Μέσα στο πλαίσιο αυτό ενισχύθηκε η λειτουργία αρκετών άτυπων δικτύων πάνω στην παροχή δημόσιων και κοινωνικών υπηρεσιών. Ο ερευνητής ήρθε αντιμέτωπος με μια ζωντανή και αναπτυσσόμενη, άτυπα δομημένη, Κοινωνία Πολιτών που έχει ως βάσεις της την αυτό – οργάνωση, την κινητοποίηση και την επιχειρηματικότητα, γύρω από τις αρχές της συμμετοχής, της Διαφάνειας, της αλληλεγγύης. Το πεδίο της δράσης των δικτύων αυτών, μόνο περιστασιακά, αλληλεπιδρά με τις τρέχουσες πρωτοβουλίες Ανοικτής Διακυβέρνησης. Για παράδειγμα, τα κοινωνικά κινήματα όπως διαμορφώθηκαν τα έτη

2011 και 2012 είχαν ως ένα από τα κύρια θέματα τους τις προσπάθειες για πιο άμεση Δημοκρατία. Στον τομέα της Εκπαίδευσης και της Υγείας βρίσκουμε ανεπίσημα δίκτυα που προσπαθούν να προτείνουν ένα διαφορετικό μοντέλο των Υπηρεσιών (πχ. εθελοντών ιατρών, εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών με δασκάλους, παιδιά και γονείς). Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις υποστηρίζουν την ανάγκη για Ανοικτά Δεδομένα από την Κυβέρνηση, αλλάζοντας και την οπτική της δικής τους Διακυβέρνησης.

Οι προτεραιότητες των ενδιαφερομένων φορέων

Υπάρχουν ορισμένοι βασικοί τομείς προτεραιοτήτων της Κοινωνίας των Πολιτών που διαμορφώνονται γύρω από τις μελλοντικές δεσμεύσεις του Σχεδίου Δράσης της OGP:

- I. Η απλούστευση και η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της Νομοθεσίας σχετικά με την πρόσβαση στη δημόσια πληροφορία, η εισαγωγή λεπτομερούς κώδικα δημόσιας (ηλεκτρονικής) διαβούλευσης για την ουσιαστική συζήτηση και διαμόρφωση της Νομοθεσίας. Η ολοκλήρωση της Νομοθεσίας και των μηχανισμών προστασίας των καταγγελιών⁵, τουλάχιστον, για θέματα Δημόσιας Διοίκησης, Υγείας και Εργασίας.
- II. Η ενίσχυση της Διαύγειας με περισσότερες λειτουργίες που θα ενδυναμώνουν τη συμμετοχή των πολιτών, την υποβολή αναλυτικών εκθέσεων ελέγχων δημόσιων φορέων, τη συστηματική ανάλυση των μεταδεδομένων των αποφάσεων για την καλύτερη χρήση των δημοσίων πόρων. Η «Διαύγεια» θα μπορούσε, επίσης, να αποτελέσει πεδίο εισαγωγής συστήματος ροής εργασιών για υποθέσεις πολιτών με τη Δημόσια Διοίκηση. Στο πλαίσιο αυτό, έχει προταθεί κατ' επανάληψη, η καθιέρωση ενός προγράμματος, αντίστοιχου της «Διαύγειας» στον τομέα της Δικαιοσύνης.
- III. Τα ανοικτά σύνολα δεδομένων για την περαιτέρω ενδυνάμωση της πληροφόρησης των πολιτών, την καλύτερη λήψη αποφάσεων και την επιχειρηματικότητα. Ανάλογα σύνολα Ανοικτών Δεδομένων θα πρέπει να προέρχονται τόσο από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα και θα μπορούσαν να οδηγήσουν, για παράδειγμα, σε ποικίλες πρωτοβουλίες ανοικτού και συμμετοχικού Προϋπολογισμού. Συγκεκριμένη δέσμη δράσεων θα πρέπει να αφορά στα γεωχωρικά δεδομένα, περιλαμβάνοντας ανοικτές ηλεκτρονικές διαδικασίες για την αδειοδότησή τους, τον ορισμό υπευθύνων Ανοικτών

- Δεδομένων σε δημόσιους φορείς για το συστηματικό άνοιγμα των δημόσιων δεδομένων, την ευρετηρίαση των υφιστάμενων συνόλων δεδομένων που θα μπορούσαν να ανοίξουν και για εμπορικούς σκοπούς.
- IV. Η ανάληψη δράσεων Ανοικτής Διακυβέρνησης στον τομέα της Υγείας, τόσο όσον αφορά στη χρήση ανοικτών προτύπων για την επικοινωνία με τους ασθενείς, όσο και στην παροχή συγκεκριμένων συνόλων Ανοικτών Δεδομένων για τις δαπάνες φαρμάκων, την παρακολούθηση εξόδων και τη γενικότερη χάραξη Πολιτικής με τους πολίτες.
- V. Η πρόταση ενός ισχυρού νομοθετικού και επιχειρησιακού πλαισίου για την ανοικτή οργάνωση των απαιτήσεων σε θέσεις της Δημόσιας Διοίκησης, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των προσλήψεων.
- VI. Η ενδυνάμωση των πρωτοβουλιών κοινωνικής επιχειρηματικότητας μέσω της ανοικτής κατανομής των δημόσιων πόρων και της απλοποίησης των σχετικών νομικών μηχανισμών.
- VII. Ο σχεδιασμός συγκεκριμένων πολιτικών ισότητας, μέσα από μηχανισμούς συμμετοχής που να αναγνωρίζουν τη συμβολή των δύο φύλων στην Ανοικτή Διακυβέρνηση.
- VIII. Η καθιέρωση οδικού χάρτη για την εφαρμογή μελλοντικών δεσμεύσεων στο νέο Σχέδιο Δράσης της OGP. Το δεσμευτικό αυτό κείμενο θα πρέπει να έχει συγκεκριμένα ορόσημα και παραδοτέα, καθώς και να εξετάζει ένα μηχανισμό για την υποβολή περιοδικών Εκθέσεων Ελέγχου και Αυτό-αξιολόγησης.

Προτάσεις

Η διαδικασία συζήτησης και υλοποίησης των δράσεων της OGP στην Ελλάδα αντιμετωπίζει τη μεγάλη πρόκληση της ενδυνάμωσης της συμμετοχής των πολιτών στις διαδικασίες λήψης των σχετικών αποφάσεων.

Η διαρκής ενίσχυση διαλόγου με τα ενδιαφερόμενα μέρη θα πρέπει να περιλαμβάνει μηχανισμούς αξιολόγησης, πιο οργανωμένες και ουσιαστικές διαδικασίες συμμετοχής, καθώς και ευκαιρίες για την συμπαραγωγή των δημόσιων Πολιτικών και Υπηρεσιών.

Η Ανοικτή Διακυβέρνηση στην Ελλάδα δεν μπορεί να περιοριστεί στην ανταλλαγή πληροφοριών μέσα σε ένα, πολιτικά ουδέτερο, καθεστώς πρόσβασης. Η συνταγματική διασφάλιση της πρόσβασης στη πληροφορία και τη γνώση, για όλους, μπορεί να χρησιμεύσει μόνο ως σημείο

εκκίνησης, από το οποίο θα πρέπει να καθορίζονται ενεργητικές Πολιτικές και δράσεις. Η ανοικτότητα, η προσβασιμότητα και η χρηστικότητα των πληροφοριών, του λογισμικού και των προτύπων της Κυβέρνησης αποτελούν σημαντικό πυλώνα της Ανοικτής Διακυβέρνησης, αλλά όχι την ουσία του ανοίγματος των επίσημων θεσμών και διαδικασιών. Στο πλαίσιο αυτό, η Διαφάνεια απαιτεί ένα διπλό ρόλο από την Κυβέρνηση και τη Δημόσια Διοίκηση. Να γίνει κοινή συνείδηση μια συνεχής, πιο συμμετοχική και υπεύθυνη, διαδικασία αλλαγής στις δομές τους, ενώ παράλληλα να προχωρούν οι διαπραγματεύσεις με τον ευρύτερο δημόσιο/ιδιωτικό τομέα, με σκοπό να ανοίξουν και στους χώρους τους δεδομένα και διαδικασίες.

Υπό την έννοια αυτή, οι πρωτοβουλίες Ανοικτής Διακυβέρνησης πρέπει να συνδεθούν με τις κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές προκλήσεις της εποχής μας. Για παράδειγμα, η ρύθμιση των εργασιακών σχέσεων είναι ένα θέμα που θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί μέσω ανοικτών πρακτικών διαπραγμάτευσης και ελέγχου, με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων φορέων, με τελικό σκοπό την ενίσχυση της Διαφάνειας στις εργασιακές σχέσεις. Επίσης, οι ανοικτές διαδικασίες επιλογής ή μετακίνησης στελεχών σε θέσεις της Δημόσιας Διοίκησης θα πρέπει να περιγράφονται και να αξιολογούνται με όρους ανοικτότητας και λογοδοσίας.

Τόσο η Κυβέρνηση όσο και οι φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών πρέπει να αναγνωρίσουν ότι η διασύνδεση των πολιτών με το διαδίκτυο βρίσκεται σε ένα πρωτοφανές επίπεδο, δημιουργώντας, ενδεχομένως, μια ευκαιρία ώστε να έρθουν περισσότεροι πρωταγωνιστές κοντά στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Στο πλαίσιο αυτό, το άνοιγμα σύνολων δεδομένων σχετικά με την Υγεία, την Κοινωνική Ασφάλιση, την Εργασία, θέματα που αφορούν τοπικές κοινότητες θα διέυρυναν το πεδίο μέσα στο οποίο οι πολίτες μπορούν να αναζητήσουν, να συζητήσουν και να συμβάλουν με τις προτάσεις τους. Για παράδειγμα, δράσεις ανοικτού και συμμετοχικού Προϋπολογισμού σε τοπικό επίπεδο θα βοηθούσαν τις τοπικές αρχές να κατανοήσουν καλύτερα τις προτεραιότητες των πολιτών και να οργανώσουν μια πιο αποτελεσματική κατανομή των υφιστάμενων πόρων.

Επιπλέον, είναι αναγκαίες οι φιλόδοξες δεσμεύσεις για πιο ανοικτή Δικαιοσύνη. Ο τομέας αυτός χαρακτηρίζεται ως κλειστός και κλειστός, χωρίς ουσιαστικές ευκαιρίες πληροφόρησης και λογοδοσίας, τόσο από την άποψη των διαθέσιμων στατιστικών στοιχείων όσο και της ενίσχυσης εξωδικαστικών ή εναλλακτικών διαδικασιών διευθέτησης θεμάτων των πολιτών.

Για να μπορέσει κανείς να ανοίξει τις διαδικασίες, στους παραπάνω τομείς, θα πρέπει να αναζητήσει και να αναδείξει τις απόψεις που, σήμερα, δε λαμβάνονται υπόψη. Αυτές μπορεί να έρχονται από ενδιαφερόμενα μέρη σε όλα τα επίπεδα. Δικαστές, δικηγόροι, γιατροί, αλλά και κινήσεις πολιτών, ασθενείς, οργανώσεις και ομάδες που αποκλείονται συστηματικά από τομείς Πολιτικής, όπως οι γυναίκες και οι μετανάστες. Είναι σημαντικό να ενθαρρυνθούν και να ενισχυθούν αυτές οι «άτυπες» φωνές, που συνδέονται με τα δίκτυα των πολιτών μέσα και έξω από τη Δημόσια Διοίκηση, καθιερώνοντας μια ευρύτερη κουλτούρα και Πολιτική Ανοικτής Διακυβέρνησης.

¹Infostrag research group (2012), National telephone survey on the use of electronic services from individuals and business, Athens, National Polytechnics University. The link of the results of the survey conducted from Infostrag, a research group of the National Polytechnics University are available in Greek <http://bit.ly/19qldTR> with the full data set available as open data

²Labs.OpenGov (2009), Athens, Prime Minister's eGovernment Team 2009 - 2012, available <http://labs.opengov.gr> has been the first experimental attempt to engaging corporate and non-corporate users into generating sophisticated and immediately applicable ideas. It acted as a forum of exchange of ideas bringing together experts from the technological community and institutions that manage information technology projects for the public sector and citizens.

³Prime Minister's eGovernment Team, 2009 - 2012, Athens. Full documentation of initiatives and proposals available at http://egovict.blogspot.gr/2012/06/blog-post_21.html (Greek)

⁴Maria Nini and Anna Damaskou (2012), Providing an Alternative to Silence: Towards Greater Protection and Support for Whistleblowers in the EU. Country Report: Greece (Greece: August 2012).

⁵Transparency International (2013), Whistleblowing In Europe Legal Protections For Whistleblowers In The Eu, Berlin, available at <http://bit.ly/Hta2E1> (English)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ | ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Συμπληρωματικά προς τις διαδικασίες Αυτό-αξιολόγησης των Κυβερνήσεων, συντάσσεται και μία ανεξάρτητη Έκθεση Προόδου από ερευνητές σε θέματα Διακυβέρνησης, οι οποίοι προέρχονται, κατά κύριο λόγο, από τις χώρες που συμμετέχουν στην OGP.

Οι εμπειρογνώμονες αυτοί χρησιμοποιούν κοινό, ανεξάρτητο, ερωτηματολόγιο και κατευθύνσεις, με βάση ένα συνδυασμό από συνεντεύξεις με τους ενδιαφερόμενους τοπικούς φορείς καθώς και ευρύτερη ανάλυση και έρευνα στα θέματα της OGP. Η Έκθεση αυτή γίνεται από κοινού με ένα περιορισμένο Διεθνές Συμβούλιο Εμπειρογνομόνων (που διορίζονται κεντρικά από την Επιτροπή Συντονισμού της OGP) με στόχο την αξιολόγησή της αλλά και για να διασφαλιστεί το ότι έχουν εφαρμοστεί τα υψηλότερα πρότυπα έρευνας και επιμέλειας.

Η ανάλυση της προόδου σχετικά με τα σχέδια δράσης της OGP είναι ένας συνδυασμός συνεντεύξεων, έρευνας και ανατροφοδότησης από συναντήσεις ενδιαφερόμενων φορέων της Κοινωνίας των Πολιτών. Η έκθεση του IRM βασίζεται στα πορίσματα της Έκθεσης Αυτό-αξιολόγησης της Κυβέρνησης και τις εκτιμήσεις προόδου που έρχονται από την Κοινωνία των Πολιτών, τον ιδιωτικό τομέα ή Διεθνείς Οργανισμούς.

Κάθε τοπικός ερευνητής πραγματοποιεί συναντήσεις με ενδιαφερόμενους φορείς, για να εξασφαλιστεί μια σαφής εικόνα των γεγονότων. Λόγω των οικονομικών και χρονικών περιορισμών, ο IRM δεν μπορεί να εξαντλήσει τη διαβούλευση με όλα τα ενδιαφερόμενα και εμπλεκόμενα μέρη. Κατά συνέπεια, ο IRM προσπαθεί για τη μέγιστη μεθοδολογική διαφάνεια, και, στο μέτρο του δυνατού, κάνει δημόσια τη διαδικασία της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών στον τομέα της έρευνας (όπως περιγράφονται παρακάτω σε αυτό το κεφάλαιο). Όπου απαιτείται η ανωνυμία των κυβερνητικών ή μη κυβερνητικών πληροφοριοδοτών, ο IRM διατηρεί το δικαίωμα προστασίας της ανωνυμίας τους. Επιπλέον, λόγω των απαραίτητων περιορισμών της μεθοδολογίας, ο IRM ενθαρρύνει τα σχόλια πάνω στις δημόσιες εκδόσεις της εκάστοτε εθνικής Έκθεσης.

Εισαγωγή

Ο αρχικός μεθοδολογικός σχεδιασμός της έρευνας περιλάμβανε δύο συναντήσεις με ενδιαφερόμενους φορείς, σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, όπου δρουν διαφορετικές οντότητες της Κοινωνίας των Πολιτών. Η ανάγκη για μια

εναλλακτική προσέγγιση στη μεθοδολογία της έρευνας εμφανίστηκε μετά την πρώτη συνάντηση με τους ενδιαφερόμενους φορείς, η οποία πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Στη συνάντηση αυτή συμμετείχαν οι πιο δραστήριοι από τους δημόσιους φορείς και αρκετές ΜΚΟ που έχουν δράση σε θέματα Ανοικτής Διακυβέρνησης. Αυτό πυροδότησε μια ενδιαφέρουσα, αλλά περιορισμένη από άποψη χρόνου και βάθους, συζήτηση, σχετικά με τις υφιστάμενες και μελλοντικές δεσμεύσεις του Σχεδίου Δράσης.

Για την αντιμετώπιση των παραπάνω περιορισμών, η μεθοδολογία της έρευνας εμπλουτίστηκε με την οργάνωση δημόσιων, διαδικτυακών συναντήσεων με φορείς και ακτιβιστές. Ο σκοπός αυτών των συνεχιζόμενων, διαδικτυακών συναντήσεων ήταν ο συνδυασμός κλειστών συζητήσεων και συνεντεύξεων, με μια ανοικτή, δημόσια ανταλλαγή απόψεων γύρω από την Ανοικτή Διακυβέρνηση καθώς και τις μελλοντικές προτάσεις για δράσεις. Ο στόχος της προσπάθειας είναι να προωθήσει τη δημιουργία μιας πλατφόρμας συζήτησης που θα παρακολουθήσει τα ζητήματα Ανοικτής Διακυβέρνησης στην Ελλάδα για τους επόμενους μήνες και θα ενισχύσει εστιασμένες δράσεις και προτάσεις Πολιτικής.

Επιλογή των φορέων

Κάθε μία από τις συναντήσεις - σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη - είχαν ξεχωριστή μεθοδολογία όσον αφορά στην επιλογή των ενδιαφερόμενων. Ο ερευνητής του IRM προσπάθησε να υιοθετήσει μια χωρίς αποκλεισμούς προσέγγιση, με ανοικτή πρόσκληση σε φορείς που ήταν περισσότερο ή λιγότερο ενεργοί στα θέματα Ανοικτής Διακυβέρνησης, και προέρχονται από την Κοινωνία των Πολιτών, την έρευνα και την Ακαδημαϊκή Κοινότητα, τις επιχειρήσεις και την ίδια τη Δημόσια Διοίκηση.

Κατά συνέπεια, η συνάντηση ενδιαφερομένων στην Αθήνα χαρακτηρίστηκε από τη συμμετοχή των δραστήριων ενδιαφερόμενων φορέων, με κριτήριο την παρουσία και τη συμβολή τους στα θέματα της OGP.

Η συνάντηση στη Θεσσαλονίκη επικεντρώθηκε στο να δοθεί η δυνατότητα συμμετοχής σε πρωτοβουλίες και δίκτυα πολιτών καθώς και σε μικρές επιχειρήσεις και συνεταιρισμούς, που συνδέονται με πρακτικές Ανοικτής Διακυβέρνησης.

Τέλος, η επιλογή για τις δημόσιες διαδικτυακές εκπομπές είναι ένας συνδυασμός των δύο προσεγγίσεων, με στόχο τον εμπλουτισμό της συζήτησης με φορείς και πρωταγωνιστές από διάφορους τομείς Διακυβέρνησης.

Πρώτη συνάντηση ενδιαφερόμενων φορέων

Η πρώτη συνάντηση πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, την 25η Σεπτεμβρίου 2013, υπό την αιγίδα της Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, με συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων οι οποίοι ανταποκρίθηκαν με γραπτές συνεισφορές στην αξιολόγηση του τρέχοντος Σχεδίου Δράσης. Η ανοικτή αυτή πρόσκληση για την υποβολή των σχετικών προτάσεων πάνω στο εθνικό σχέδιο δράσης οργανώθηκε μέσα από το δικτυακό τόπο της OGP στη χώρα (<http://www.opengov.gr/ogp/>). Ακολούθησε προσωπική πρόσκληση σε δεκαπέντε (15) Νομικά Πρόσωπα του Δημοσίου και της Κοινωνίας των Πολιτών . Οκτώ (8) από αυτά απάντησαν θετικά στην πρόσκληση και συμμετείχαν στη συνάντηση. Όλες οι γραπτές προτάσεις είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο στη διαδικτυακή πύλη της OGP, καθώς και στις ιστοσελίδες φορέων που συμμετείχαν σε αυτή. Η συζήτηση οργανώθηκε γύρω από τα ακόλουθα θέματα:

- Συζήτηση για τις βασικές αρχές της OGP (πρόσβαση στην πληροφορία, υφιστάμενες και νέες προσπάθειες για τη Διαφάνεια, τα Ανοικτά Δεδομένα, δράσεις για μια πιο συμμετοχική Κυβέρνηση με έμφαση στις τεχνολογίες και τα Συστήματα που προωθούν μεγαλύτερη Διαφάνεια και συμμετοχή).
- Σχολιασμός των υφιστάμενων δεσμεύσεων του Σχεδίου Δράσης της OGP και προτάσεις για τις μελλοντικές προτεραιότητες.
- Χαρτογράφηση των εργαλείων για ένα ανοιχτό, συνεχή διάλογο με την Κοινωνία των Πολιτών.

Δεύτερη συνάντηση ενδιαφερόμενων φορέων

Η δεύτερη συνάντηση πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη , την 24η Οκτωβρίου 2013 και επικεντρώθηκε στη δυνατότητα συμμετοχής σε πρωτοβουλίες και δίκτυα πολιτών, καθώς και μικρές επιχειρήσεις και συνεταιρισμούς. Στόχος ήταν η εμπειρία των φορέων αυτών να εμπλουτίσει το διάλογο και την αντίληψη της Ανοικτής Διακυβέρνησης. Η συζήτηση οργανώθηκε γύρω από:

- Τις απόψεις σχετικά με τον ορισμό της Ανοικτής Διακυβέρνησης, τις αρχές και τις προσδοκίες από αυτή.
- Την αξιολόγηση των χαρακτηριστικών και τη χρησιμότητα των πρωτοβουλιών Ανοικτής Διακυβέρνησης, οι οποίες υπάρχουν ήδη στο Σχέδιο Δράσης.
- Τις προτεινόμενες περιοχές για την οργανωμένη παρέμβαση της Κοινωνίας των Πολιτών, και τη συνεργασία με τις δομές της Δημόσιας Διοίκησης και της Κυβέρνησης.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Ο ερευνητής του IRM οργάνωσε συναντήσεις με στελέχη Δημοσίων Οργανισμών όπως:

Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης <http://www.ydmed.gov.gr>

Υπηρεσία Ανάπτυξης Πληροφορικής <http://www.yap.gov.gr>

Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων <http://www.gsis.gr>

Γενική Γραμματεία Εσόδων <http://www.publicrevenue.gr>

Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής <http://www.ypeka.gr>

EU Task Force http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/taskforce-greece/

Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης <http://www.ekdd.gr>

Γενική Γραμματεία Εμπορείου <http://www.gge.gr>

Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών <http://www.iobe.gr>

Λίγα λόγια για τον Ανεξάρτητο Μηχανισμό Αξιολόγησης (Independent Reporting Mechanism, IRM)

Ο IRM είναι ένας μηχανισμός μέσα από τον οποίο Κυβερνήσεις, οργανισμοί της Κοινωνίας των Πολιτών και ο ιδιωτικός τομέας μπορούν να παρακολουθούν την ανάπτυξη και την εφαρμογή των Σχεδίων Δράσης της OGP από τις Κυβερνήσεις, σε εξαμηνιαία βάση. Ο σχεδιασμός της έρευνας και του ελέγχου της ποιότητας των Εκθέσεων αυτών πραγματοποιείται από ειδική ομάδα Διεθνών Εμπειρογνομώνων (International Experts' Panel) που αποτελείται από ειδικούς στα θέματα της Διαφάνειας, της συμμετοχής, της λογοδοσίας, και τις μεθόδους έρευνας των κοινωνικών επιστημών.

Η σημερινή σύνθεση της ομάδας των Διεθνών Εμπειρογνομώνων περιλαμβάνει τους:

- Yamini Aiyar
- Debbie Budlender
- Jonathan Fox
- Rosemary McGee
- Gerardo Munck

Ολιγομελές προσωπικό εδρεύει στην Ουάσιγκτον των ΗΠΑ και υποστηρίζει τη σύνταξη των Εκθέσεων μέσω των διαδικασιών του IRM, σε στενή συνεργασία με τους τοπικούς ερευνητές. Ερωτήσεις και σχόλια για την παρούσα Έκθεση μπορεί κανείς να απευθύνει στο προσωπικό του IRM στο irm@opengovpartnership.org

¹ Full research guidance can be found at <http://bit.ly/120SROu>

² Governing on Openness, (2013), Athens, Public webcast, The organisations and people invited, the documentation and podcasts, as well as the discussion around these events are all available at <http://liveradio.radiobubble.gr/search/label/%23GonO>

³ Stakeholder meeting Athens, September 2013, Civil society contributions available at <http://www.opengov.gr/ogp/?p=9> (Greek). A short summary and the list of invited stakeholders are also available in English at <http://opengov.ellak.gr/2013/10/31/stakeholders-meeting-athens-results/>

⁴ Stakeholder meeting Thessaloniki, October 2013, Summary of the meeting, both in English and Greek, available at <http://goo.gl/hExtUu>

Independent Reporting Mechanism
Open Government Partnership
c/o OpenGovHub
1889 F Street NW
2nd Floor
Washington, DC 20006

Open
Government
Partnership

INDEPENDENT
REPORTING MECHANISM